

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opggericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

Wvd. Vertegenwoordiger in N.-L. Mr. M. J. A. Oostwoud-
Wijdenes. Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostk.).

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

HET BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIE

C. HOOGENDOORN BOUWT HEERENHUIZEN

op Duinzicht, vrije grond, in prijzen van f 11.500 tot f 25.000
volgens ontwerp van de Architecten VERSCHOOR en VAN DER WEELE

Inlicht.: Directieket einde Oostduinlaan en leplan 201, Den Haag: Tel. 15167 en 33227

HOOGENDOORN: Twee deelen van Tropisch Nederland (Suriname en de Molukken), vergeleken door P. Cool, Dirig. Offic. v. Gezondh. — Ned.-Indische Thee te Batavia. Eene nabetrachting, door J. Thierry Kempf. Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Pers. I. Uit de Europ. Pers. II. Uit de Ind. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Indisch Verkeer-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — de Verre Vreemde. — Ingezonden: De toestand in China. — Berichten der Afdelingen: I. Suriname, II. Apeldoorn, III. Amsterdam, IV. Groot-Brittannië, V. Nijmegen. — Mededeelingen: Van het Dag. Bestuur, II. Van de Redactie, III. Van het Inform.-Bur. — Mutatiestaat v. 8 t. 17 Febr.

Batavia te vergelijken met het stille Paramaribo, 't moderne Soerabaja met 't ouderwetsche Willemstad, 't rijke Cultuurgebied van Deli met de arme-lijke plantages in Suriname, ja dan heeft dergelijke vergelijking inderdaad geen zin. Maar zoekt men een door de natuur en de omstandigheden minder begunstigd deel van Oost-Indië uit, een deel dat juist door zijn oeconomisch geringe beteekenis door weinig Nederlanders wordt bewoond en bezocht, behalve (en dat nog ongaarne!) door de ervoor aangewezen ambtenaren en officieren, dan vindt men niet alleen eenige, maar zéér veel punten van overeenkomst tusschen West en Oost. Het door mij bedoelde gebied van N. O.-Indië is 't gebied van 't tegenwoordige Gouvernement der Molukken.

22 deelen van Tropisch Nederland (Suriname en de Molukken)

vergeleken door
P. COOL,
Dirig. Offic. v. Gezondh.

vergelijkende studie tusschen de verschillende deelen van het Nederlandsche koloniale gebied in de Zuid-Amerika wordt niet veel beoefend. Wel in de eerste plaats omdat het Aziatische deel van 't Nederlandsche Rijk zoo oneindig veel kleiner is dan het Zuid-Amerikaansche, en men spoedig denkt, dat de kleine broer eigenlijk te klein is om eenige punten van overeenkomst te hebben met den groote. Gaat men echter na, dat Nederland zeker even groot is als Java, dan ziet men wel in, dat het hem toch niet geheel en al in de oconomische betrekking kan zitten. In de oconomische betrekking zit het hem evenmin geheel en al. Curaçao is een speciaal Willemstad beteekent als handels- en verkeercentrum, 't aantal in- en uitgaande schepen is grooter dan dat van Amsterdam, terwijl 't als opslagplaats het grootste ketelpark ter wereld bezit. De meer waarschijnlijke oorzaak van de verschillende gebiedsdeelen van 't Nederlandsche tropische gebied ligt vermoedelijk in 't feit, dat wie zich op Curaçao heeft nimmer 't geheel verlatende Suriname bezoekt, — al denkt men wel dat de West zoo ongeveer één heperkt is, en omgekeerd kent menig Surinamer Nederland, maar Curaçao absoluut niet. En ook daarin, dat degene, die zijn belangen in de West heeft liggen, er niet toe komt een enigszins slechts eenigen particulieren, ambtenaren en officieren is 't gegeven tegelijkertijd en over de West en over de West te kunnen oordeelen.

Het is bekend dat in de eerste tijden van de vestiging der Hollanders in Oost-Indië dit om zijn specerijen meest gezochte handelsterrein der V.O.C. een twistappel van beteekenis was tusschen Portugal en Holland. Hadden de Portugeezen het de moeite waard gevonden ter bevestiging van hun gezag overal sterke forten aan te leggen, ook de Hollanders gingen daarmee voort, en nog heden ten dage vindt men niet alleen hier en daar verspreide ruïnes, maar nog verschillende sterke en nog steeds bewoonde forten. Zelfs staat het huis van den 2en Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, Pieter Both, nog volkomen ongeschonden in 't fort Oranje te Ternate en is 't de woning van den kap. Commandant, wel een bewijs van de duurzaamheid dier gebouwen.

Maar alras bleek het, dat 't Oostelijk deel van onze archipel niet het centrum kon blijven van onze vestiging. Coen stichtte Batavia en de beteekenis van Java, Sumatra en Malakka bleek spoedig zóódanig, dat de Molukken, al leverden ze dan de kostbare specerijen op, spoedig in beteekenis daalden. En toen in de 19de eeuw óók de specerijen bijna waardeloos waren geworden moesten Ternate, Amboen en Banda zich zien te schikken in 't lot van doode steden, 't lot van Enkhuizen, Hoorn, Paramaribo en zooveel andere en werden de Molukken armlastig, evenals Suriname.

Dit laatste land, eertijds door de goedkope arbeidskrachten, de slaven, gemakkelijk kunnende concurreeren met andere tropische gebieden, moest deze mededinging na de vrijlating der slaven spoedig opgeven. De vroegere slaven weigerden verder veldarbeid te verrichten en met veel moeite werden eerst uit Engelsch-, later uit Nederlandsch Oost-Indië, Aziatische werkkrachten aangevoerd voor de plantages. Met behulp van deze werkkrachten werden een aantal ondernemingen in de West gaande gehouden; bloeien doet er geen enkele, doordat de kostprijs van 't geen de zeer vruchtbare grond oplevert aan koffie en suiker, in verhouding tot die andere tropische landen te hoog is. Lui is daarom de neger echter nog niet, als vakarbeider in de stad en bij 't balatableeden en goudleven buiten toont hij ijver genoeg. Op de algemeene welvaart van de kolonie had een en ander intusschen eenfunesten invloed.

Ook in de Molukken heerscht geen welvaart, ook hier moet men vreemde arbeiders van buiten laten

Brillen :: Pincenez
Kijkers
Foto Projectie

L. Jansstr. 27 Hollevorancier Utrecht

Zeiss P. W. HIELE
Punktal

Hoogere Burgerschool

5-jarige Cursus
(m.vorbereidingsklassen)

Instituut „Wullings”
VOORSCHOTEN

In verband met het Koninklijk Besluit van 13 Nov. 1923 is de afd. H.B.S. in Sept. 1924 na een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse gesplitst in TWEE AFDEELINGEN:

- a. Wis- en Natuurkundige afdeling
- b. Litterair-Economische afdeling

Kost- en Schoolgeld f 1800.- t. f 2000.-

Tot heden slaagden:

276 leerlingen voor EIND-EX. H.B.S. 5-jar. C. (Wis- en Natuurk. Afd.)

In Juli 1924 24 leerlingen (van de 24) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1925 21 leerlingen (van de 23) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 23 leerlingen (van de 27) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In Juli 1926 7 leerlingen (van de 8) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Litt.-Econ. afd.)

Bij de instelling van het School-Eindexamen werd het Instituut „Wullings” in 1921 aange-
wezen als een H.B.S. met 5-jarigen cursus over-
eenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-
Onderwijswet.

Voorschoten, Juli 1926.

De Directeur: H. WULLINGS.

INSTITUUT VOOR
LICHAMELIJKE OPVOEDING
EN
SCHOONHEIDSGYMNASTIEK

EWY DE CLERCQ
FRANKENSTRAAT 5

TELEFOON 53506 :: DEN HAAG

CURSUSSEN VOOR DAMES. MEISJES EN
KINDEREN :: PRIVAATLESSEN DAGELIJKS

Dagelijks 10 tot 12 en 2 tot 4 uur inschrijving voor de en de clubs ter opleiding tot

HANDELS-DAGSCHOOL
PRIVE SECRETARESSE

Prospectus kosteloos, ook voor Steno, Typen, Talen, Boekhouden

Plaatsingbureau voor Leerlingen

SCHOEVERS

Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
Telefoon 52594

5201

komen om den grond te bewerken. Men kiest daartoe meer Boetonnezen en Javanen. Hier echter is 't geen herinnering aan slavernij die 't landwerk verbiedt. Hier is meer de invloed van verkeerd begrepen Christendom en de te groote drang naar schoolonderwijs de oorzaak van den afkeer van handenarbeid bij de bewoners van de Ambonsche eilanden. En de Regeering heeft dit bewust in de hand gewerkt. De Amboinees evenals de Menadonees is voor een gedeelte van Oost-Indië de intellectueel ontwikkelde en trouwe dienaar der Ind. regeering geworden, zoowel in 't leger als in 't onderwijs. De welvaart van de Molukken, die door het wegzuigen van de beste krachten als militair of onderwijzer natuurlijk niet vooruitging, werd ondergeschikt gemaakt aan de gewichtiger belangen van een goed en krachtig bestuur in de geheele Oost. Dat de Molukken, waaraan het ontzaglijk groot Nieuw-Guinee is verbonden, feitelijk arm-lastig waren en zijn en dat Oost-Indië op dit feitelijk tot Australië behoorend gebied miljoenen moet toelagen, heeft nog niemand gehinderd en zeker niet in Nederland zelve. Waarom ergert men zich dan wel aan de enkele miljoenen die Nederland per jaar aan Suriname ten koste legt? Eenvoudig omdat de begroting van de Molukken niet afzonderlijk wordt ingediend. Men zou schrikken, indien 't gebeurde, maar 't gebeurt niet, en in Indië zelve beseft men te goed het nut van een trouwe christelijke, intelligente kern, dan dat men er niet wat subsidie voor over heeft. Lag er naast Suriname een rijk ontwikkeld Nederlandsch gebied met weinig ontwikkelde bevolking, ongetwijfeld zou Suriname's subsidie niet worden geteld. 't Surinaamsche onderwijs zou velen ten zegen zijn. Nu echter staat Nederl. Guyana alléén en kan de producten van zijn goed lager onderwijs, van zijn Mulo, van zijn vakschool, van zijn geneeskundige school slechts laten afvloeien naar Nederland en 't verre Oost-Indië, terwijl Curaçao pas in den laatsten tijd eenige werkkrachten uit Suriname kan gebruiken. Toch heeft de Surinamer één ding op den Amboinees vóór, n.l. de taal. De Surinamer is veel beter uitgerust tot den strijd om 't bestaan doordat hij onze taal goed en grondig heeft geleerd. De Amboinees kan met zijn Maleisch niet buiten Indië terecht; de Surinamer is thuis in alle deelen van 't Nederlandsche koloniale gebied en te betreuren is 't, dat niet van vroeg af aan de Nederlander den Amboinees heeft geleerd ten eerste zijn eigen taal in eere te houden, een taal die nu bijna is uitgestorven, en vervolgens heeft gewend aan 't Nederlandsch. In plaats daarvan is hun 't vreemde Maleisch opgedrongen. Vooruitziende politiek is 't zeker niet geweest.

Boeroe en West- en Noord Nieuw Guinee, verder in handen van de Indische Kerk, de S. kerk dus.

Nederlandsch en Protestantisch-Christen dus spoedig als identiek beschouwd. Pas zeer veranderde deze opvatting eenigszins. In de 20 jaren heeft zich n.l. de Katholieke Missie 't Zuid-Oostelijk deel der Molukken stevig getigd en breidt haar invloed zich sterk uit.

't Denkbeeld dat een wel-onderwezen christen eigenlijk voor handen-arbeid te hoog stond, in de Molukken al vroeg ingang. Doordat uit de militairen, de onderwijzers, de Godsleeraren en niet te vergeten 't schrijverspersoneel der landkantoren werden gerecruiteerd, hebben vele christenen althans voor hun kind-hand- en vakarbeid als minderwaardig.

Men ziet dus de overeenkomst tusschen Suriname en de Molukken.

Beide gebieden telden en tellen op deze wijze het uitgaande van gansch ander beginsel, een van schoolonderwijs genoten hebbende landschgezinde christenen, die echter aan de ontwikkeling van de hulpbronnen van 't land medewerken. En zonder de ontwikkeling dier bronnen is voor beide gebieden welvaart onmogelijk.

Het gebied dezer hulpbronnen is voor de Molukken en Suriname wel zeer verschillend, maar toch in hoofdzaak op landbouwgebied.

Hoewel een eilandenrijk niet gemakkelijk vergelijkbaar met een deel van een vasteland, men toch zoowel bij de Molukken als bij Suriname spreken van een vóór- en achterland. Bij Suriname bestaat dit vóórland uit 't vruchtbare polder-der plantages, die slechts door gemis aan arbeidskrachten weder verlaten zijn, voor de Molukken kunnen hier voor 't vóórland de eigenlijke Oosters en Banda doorgaan, waar de nootmuskade kruidnagelcultuur vooral in den ouden tijd de naamste bron van rijkdom uitmaakten en men b.v. op Banda in de perken en de perken de tegenvoeters aantreft van de plantages gezagvoerders der plantages in Nederland Guyana.

Het achterland van Suriname is van onmetelijke uitgestrektheid en wél in kaart gebracht, maar alleen door wetenschappelijke expeditie bezocht, schaars bewoond door Boschnegers en Ind. Als achterland der Molukken kan Nederl. N. worden beschouwd, een land zeker niet bekend en vermoedelijk niet minder rijk aan rijkdommen dan Suriname's achterland, maar ontoegankelijk, zij 't dan ook dichter bevolkt.

Beide vergelijkingsobjecten hebben in voor-vooral in 't achterland met dezelfde malaria te pen. Onmiddellijk voorbij het vrijwel malaria Paramaribo begint 't gebied van de gevreesde malaria, welke al zooveel slachtoffers heeft eischt, ook o.a. de bekende expeditieleider de Haan. In de Molukken is 't met de malaria even treurig gesteld, al weer met uitzondering de hoofdplaatsen Ambon, Ternate, Banda. gens is 't, en vooral op Nieuw-Guinee, wel de gevreesde ziekte. De lepra, in de West zoo en waaraan 1 % der bevolking lijdt, telt op de Molukken een groot aantal lijdens, op de West zelfs meer dan 1 % der bevolking. De in West zoo beruchte filariasis, die later de gevreesde phantiasis geeft, telt ook over de geheele Molukken haar slachtoffers. Ook hier hebben evenals in West de schijnbaar gezonden in groot getal in 't bloed.

De framboesia is al evenzeer als in de West in 't Oostelijk deel der Molukken een volksdood terwijl de tuberculose onder een bepaald deel der bevolking meer en meer veld wint. En dit doet Oost en West alweer 't zelfde: n.l. het deel der bevolking, dat schoolonderwijs geniet, leerlingkweekscholen, onderwijzers, godsdienstleerenz. De beschaving, d.w.z. de uiterlijke vorm n.l. ongeschikte kleding en afwijking der levenswijze, minder goede voeding (om 't geld beschavingseisen uit te sparen) zijn zooveel toren, die in Oost en West een verminderden stand tegen tuberculose en lepra in de hand ken. Het is geen toeval dat ook de lepra 3 maal bij Christenen dan bij Mohammedanen voorkomt evenals deze verhouding bij tuberculose tusschen de beide gezindten de juiste schijnt te zijn.

Het nog altijd voornaamste deel van de bevolking van Suriname, de negers, daár verkeerd creolen genoemd, verschilt natuurlijk hemel en aarde van de Molukken.

Firma W. H. DE RUITER
1e Obrechtstraat 76-78 b/d Wald. Pyramontkade
GEVESTIGD 1893 — TELEFOON 32581
Wijnen, Gedistill., Bieren en Bronwater.
PUNCH !!!
Sedert 33 jaar de renommée van ons huis
De Ruiters Punch onovertroffen
NEEMT PROEF

BREEKT MET DE OUDE SLEUR
VERWARMT MET

VRAAGT VASTRECHT-TARIEF

INLICHTINGEN GEM. GASBEDRIJF
KAZERNESTRAAT 44 DEN HAAG

UW INTERIEUR

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hooge eischen en wij geven een **onbepaalde garantie** op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderlaan 25 5801
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

Belangwekkend is 't verder den invloed van den tweeden beschavingsfactor in beide deelen van 't Nederlandsche koloniale gebied na te gaan, n.l. die van den Christelijken godsdienst. Groot is deze invloed in vroegeren tijd geweest en nog steeds is hij van beteekenis, en véél heeft dit Christendom er toe bijgedragen den band tusschen 't Moederland enerzijds en Suriname en Ambon anderzijds te versterken. Bijzonderen dank voelt men in Suriname nog voor de Hernhutterszending, die in den aanvang door de plantage-eigenaars slechts noode werd geduld; 't Christendom dezer volgelingen van Zinzendorf verhief de slaven op een hooger niveau. De Katholieke Missie volgde later en verwierf door haar krachtiger organisatie vooral in den lateren tijd veel invloed, al is de meerderheid der Christenen in Suriname nog Protestantisch. Nederduitsch-Hervormd en Luthersch is van 't Protestantische deel slechts een kleine kern, 't meer ontwikkelde deel der bevolking omvattend. Het Protestantisme is daar in de kolonie grootendeels zendingswerk, evenals de arbeid van de R. K. Missie (Orde der Redemptoristen), terwijl aan beide kanten 't onderwijs een belangrijke plaats inneemt, zoodat men nu zelfs Protestantische en Katholieke ambachtsscholen, Protestantische en Katholieke vlechtscholen, enz. heeft.

't Protestantisme in de Molukken is van eenigszins anderen aard. Met den overgang van 't gebied uit de handen der Portugeezen in die der Nederlanders veranderde ook de bevolking van godsdienst, d.w.z. den katholieken inlander werd spoedig duidelijk gemaakt, dat de godsdienst der Nederlanders Protestantisch was, en wie 't niet begreep voelde 't spoedig.

Is dit Katholieke werk dus alweer geheel Missiewerk, 't Protestantisme is slechts voor een deel zendingswerk (Utr. Zendingsver.) op Halmahera,

Belastingzaken (ook Indische)
H. J. KONING - DEN HAAG
 Sonoystraat 53 (bij lijnen 1, 7, 10 en 14)
 Raadgevingen, adviezen, aangiften, verzoek- en bezwaarschriften, uitsfel.
 Kantoor open: alle werkdagen van 10 tot 12 en van 2 tot 5 uur (ook Zaterdagsnamiddags). Bovendien Dinsdags-Donderdagsavonds van 7 tot 9 uur.
 10-jarige belastingpraktijk. **Tarief zeer billijk.**

Leden van O. en W., eet steeds
KLINK'S FIJNE BELEGDE
BROODJES } PEKELVLEESCH
 } ROASTBEEF
 } HAM, ENZ.
 Aanbevelend, **W. F. KLINK,**
 Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
 Wordt ook thuis bezorgd. 5235

VERZEKERT UW RIJWIEL
 bij de
's-Gravenhaagsche Rijwielverz.-Mij.
 Conradkade 56 — Den Haag

Premie 3 pCt. der waarde
(Minimum f 3.—)

Aanbevolen voor Leden van „Oost en West” en Repatrieerenden - Tel. 34485

P. DE HAAN - Voorburg-Veur

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting

LOOIERSLAAN 2
 TELEFOON: LEIDSCHENDAM 45

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
 MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
 Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodelooze mooi-schrijverij.”
 Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”
 Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

DE KUNST VAN ADVERTEEREN

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom.

Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

levensmiddelen, hetwelk tevens eene dictionnaire voor de „Epicerie” uitgeeft en waarin de soortnaam „Java-thee” reeds is opgenomen; een planter uit het Buitenzorgsche; een importeur van Java-thee te Den Haag, een flink Hollandsch koopman, die even was komen overwippen en slechts 24 uur alhier verblijf hield om deze demonstratie eens bij te wonen en connecties aan te knopen; etc. etc.

Voor de eigenaren van thee-plantages op Java en Sumatra, die door deze thee-degustatie:

- 1e. propaganda voor het thee-verbruik wilden maken;
- 2e. daarmede de aandacht vestigen op het Nederlandsch-Indische product;

kan deze reclame als wel geslaagd worden beschouwd en het moet worden erkend, dat het Koloniaal Instituut te Amsterdam, hier bijgestaan door het Proefstation voor Thee te Buitenzorg, zich goed van zijne taak heeft gekweten.

Het spijt echter Uw correspondent, als koopman, te moeten erkennen, dat de theehandel in Nederland deze gunstige gelegenheid er uitstekende reclame, die den „handel” geen cent kostte, om relaties met Frankrijk aan te knopen, weer heeft laten voorbijgaan.

Groothandelaren, die zich voor de Java-Sumatra-thee interesseerden, werden door den Vertegenwoordiger van het Koloniaal Instituut naar de „Vereniging voor Thee-cultuur in Nederlandsch-Indië” te Amsterdam, verwezen, maar de duizenden particulieren en ook kleinere firma's, welke niet direct uit Nederland kunnen betrekken, kon men geen adres opgeven, waar te Parijs Java-thee te verkrijgen was. Telkens werd deze vraag, en ook hoeveel deze thee ongeveer te Parijs kost aan de „serveuses” gesteld, maar hierop konden zij niet antwoorden, omdat de Nederlandsche theehandel niet van deze gunstige gelegenheid had gebruik gemaakt om Java-thee in enkele magazijnen te Parijs verkrijgbaar te stellen.

Eerst eenige dagen na de opening der Tentoonstelling werd hierin eenigszins voorzien, doordat men eene groote detail-firma in thee te Parijs, welke had ingezien hoeveel nu van deze propaganda te trekken was, dadelijk bereid vond enkele kisten Java-thee te koopen. De adressen van haar vier thee-winkels werden nu bij het buffet opgehangen, doch voor eene stad met meer dan vier miljoen inwoners zegt dat niet veel. Het succes was in elk geval dusdanig, dat de betreffende firma bij het sluiten van de Tentoonstelling nog een aantal kisten kocht, ten einde maar dadelijk voorraad te hebben. Dezelfde groote firma heeft reeds etiketten met het opschrift: „Java-thee” in druk gegeven, om deze thee ook verpakt in den handel te kunnen brengen, terwijl eene order om Java-thee te koopen aan haar stamhuis in Londen is opgegeven.

De copie van den navolgenden brief behoeft geen commentaar:

„Nous avons eu l'occasion de déguster un thé excellent au Stand des Indes Néerlandaises à l'Exposition du Caoutchouc au Grand Palais, et d'exporter un échantillon qui nous a permis une dégustation à domicile non moins agréable, mais nous serions heureux de savoir où il nous serait possible de nous procurer à Paris le thé en question?”

Nous vous prions de nous donner le plus tôt possible l'adresse du commerçant vendant ce produit et avec nos remerciements anticipés, recevez etc.”

De Thee-handel in Frankrijk is in handen van ondernemende Engelsche firma's, die geen slechte zaken maken en al dikwerf Java-thee als Ceylon of thee „des Indes” zullen hebben verkocht. Volgt men de statistieken, dan kan men ervaren, dat het thee-verbruik in Frankrijk snel toeneemt.

Wanneer zal de Nederlandsche theehandel ook eens een aandeel gaan nemen in het invoeren van verpakte Java-thee of van een Java-Sumatra mélange in bulk uit Nederlandsch entrepôt naar Frankrijk?

Parijs, 12 Febr. 1927.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medzwerking rekenen om het ledental onzer vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei van „Oost en West”.

lichaamsbouw, aard en aanleg van de Alfoeren, waartoe ook de Amboineezen behooren. Behalve hun leergierigheid hebben ze echter nog twee eigenschappen gemeen. Hun opgewektheid en zucht tot ontvoeren, zelfs bij groote armoede, en hun zin voor 't militaire. De uniform van zee- en landmacht in Suriname ontzaglijk geliefd, minstens evenveel als op Ambon. Jammer genoeg is de gelegenheid om dienst te nemen voor een Surinamer veel geringer dan voor den Amboineez. Maar doet zich gelegenheid voor, b.v. bij 't bezoek van een oorlogsschip, dan wordt die ook aangegrepen. Alleen aan gegevens van den burgerlijken stand kan men dan wel eens een beletsel te zijn!

Wij kunnen hier de vergelijking staken. Natuurlijk zijn er op velerlei gebied vele verschillen, zoowel door de verschillende geografische omstandigheden, als door de geheel andere geschiedkundige wording der beide gebieden.

Maar het leek mij wel de moeite waard even de aandacht te vestigen op punten van overeenkomst tusschen twee deelen van 't Nederlandsche Koloniaal rijk, die in geheel verschillende werelddelen gelegen. De vergelijkende studie tusschen beide slechts leiden tot vermeerdering der kennis van koloniale problemen, die noch in Oost noch in West ontbreken.

Ambon, Dec. 1926.

Ned.-Indische Thee te Parijs.
 Eene Nabetrachting
 door
J. THIERRY KEMPF.

de „7e Exposition Internationale du Caoutchouc, des autres Produits Tropicaux & des Industries qui s'y rattachent” tot het verleden behoort, het wellicht velen lezers van „Oost en West” interesseeren iets te vernemen omtrent de Thee-degustatie, welke plaats vond tijdens deze te Parijs het Grand Palais van 21 Jan. tot 6 Febr. gehouden tentoonstelling.

De eigenaren van thee-plantages op Java en Sumatra, die enkele kisten van hun product ten geschenke gaven aan het Nederlandsch-Indische Gouvernement, ten einde daarmede reclame te maken, de bovengenoemde tentoonstelling, hebben eene daad verricht.

„... wien men spreekt, is vol lof over de goede thee, welke gedurende een 15-tal dagen gratis aan een steeds aardig uitziend en zindelijk gehouden buffet in den Stand van het Nederlandsch-Indische Gouvernement werd aangeboden. Er zullen onder de 100.000 bezoekers van de tentoonstelling vele geweest zijn, die niet even een kopje van de Java-thee hebben gedronken en anders dan zij in elk geval, thuis gekomen, daarvan niet genieten, want aan alle bezoekers van den stand werd een smaakvol cellophane zakje met „papier buvard” verstrekt, waarop de juiste geslachtsaanzijning was aangegeven (zeer belangrijk voor een land als Frankrijk).

gedurende vele namiddagen werd er queue gevormd en moest een tweetal politie-agenten er bij komen, ten einde de talrijke liefhebbers voor een kopje thee bij groepjes binnen te laten.

Voor Uw correspondent, die dikwijls vele degustaties had bezocht, welke hier ter stede destijds in de levensmiddelenmagazijnen door het „Indian Cess Committee” werden gehouden en wien dus bekend was, dat het betere Fransche puding zich afzijdig houdt van een dergelijke reclame, het eene openbaring, hoe hier op deze tentoonstelling wel degelijk dames en heeren een kopje thee dat nu eens goed bereid was, gratis kwamen te nemen.

Op vrijdagmiddag, den 4den dezer, waren een 150-tal personen, w.o. importeurs, groote wederverkoopters, voorzitters van syndicaten, en redacteuren van bladen uitgenoodigd. Hieraan werd door een 25-tal leden gevolg gegeven. Dit cijfer moge niet groot zijn, maar het blijkt toch belangstelling uit, want in eene vergadering als Parijs zijn dergelijke personen met hunne ambten en dergelijke invitaties overstelp. Onder de aanwezigen werden opgemerkt zes importeurs van thee en koffie; een thee-winkelier; een redacteur van een Amerikaansch dagblad, waarvoor eene Europeesche editie te Parijs verschijnt; een redacteur van een vakblad op het gebied van

Eerste Noord-brabantsche Electriche Schoenmakerij en Lederhandel
 GOUDENREGENSTR. 298 :: TEL. 31744 :: DEN HAAG

Heeren zoolen en hakken hout gepend	f 2.20	genaaid	f 2.40
„ zoolen	„	„	-1.70
„ hakken	„	„	-0.50
Dames zoolen en hakken	„	„	-1.60
„ zoolen	„	„	-1.20
„ hakken	„	„	-0.40

Kinderwerk naar grootte.

Afhalen en thuisbezorgen binnen **2 maal 24 uur.**

Briefkaarten worden vergoed.

Beleefd aanbevelend,

5883

R. GROTHE.

Zonder Chauffeur
Te Huur
CHEVROLETS
SEDAN EN
TOURING
Garage „HAVRO”
 Kanonstraat 12 ⁵⁸⁸⁴ Den Haag
 Telefoon 14867

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 .: ARNHEM.

EN GROS **EN DETAIL**
Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uittrek, voor platen en filmpacks, hooglijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.
Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.
Prima Klapcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.
Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
Casetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.
Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.
Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
 Verder **AGFA Filmpaks** en **Rollfilms**, etc.
 Condities: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
 Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
 Bij Engrosafname reductie. 5078

VERSCHEENEN:

NOTO SOEROTO

NIEUWE FLUISTERINGEN

(IN RHYTHMISCH PROZA)

MET PORTRET VAN DEN DICHTER

BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.

Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van 1-500.

Alleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —

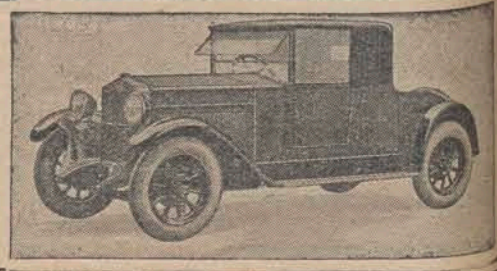
Uitgave v. d. N. V. „AL-POESTAKA”, en Haag

AGENTSCHAP FIAT:

GARAGE KINSBERGEN

BONDS BOXENGARAGE A.N.W.B.

NIEUWSTRAAT 59 — APELDOORN

Van Week tot Week.

Dinsdag 8 tot Maandag 14 Februari.

De Landvoogd op Sumatra. Na het bezoek aan Sumatra's Westkust heeft de Gouv.-Generaal zijn „zegetocht” voortgezet door de Bataklanden naar de Oostkust, waar de aanwezigheid van den „Grooten Heer” evenals ter Westkust groote vreugde heeft gebracht, benevens demonstraties van trouw en afhankelijkheid door de inheemsche bevolking. Alleen te Sibolga bestond — volgens een Aneta-telegram — het plan om tijdens het bezoek van den Landvoogd de rust te verstoren, doch het Bestuur heeft dat plan intijds verijdeld. Den 14en vertrok de Landvoogd naar Atjeh.

Benoeming Volksraad. Batavia, 11 Febr. (Aneta).¹⁾ Tot lid van den Volksraad is benoemd in de vacature-Delprat de heer Van Zalinge, directeur der Kon. Paketvaart Maatschappij.

Voordracht Indisch Genootschap. In een den 18en dezer te houden vergadering van het Indisch Genootschap te 's-Gravenhage zal Ir. P. J. Ott de Vries, oud-Directeur der B. O. W. in Indië, een voordracht houden over „Het wegvraagstuk in Ned.-Indië.”

Voordracht Koloniaal Instituut. Dr. L. Fulmek, chef van de dierkundige afdeling van het Deli-Proefstation te Medan, zal voor de leden van het Koloniaal Instituut op den 22en Februari een lezing (met lichtbeelden) houden over het onderwerp: „De situatie der insectenbestrijding bij de Delische tabakscultuur”.

Kapitein H. G. Smits †. Te Zevenbergen is op den leeftijd van 65 jaar overleden de heer H. G. Smits, sedert 1915 kapitein-adjutant van het Kon. Koloniaal Invalidenhuis te Bronbeck.

Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje. Den 12en dezer heeft een delegatie uit het comité voor de vorming van een stichting ter gelegenheid van den 70sten geboortedag van prof. dr. Snouck Hurgronje, bestaande uit den Minister van Staat A. W. F. Idenburg, oud-Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, voorzitter en de hoogleraren van Vollenhove, penningmeester en Wensinck, secretaris, den heer Snouck Hurgronje mededeeling gedaan van het bedrag, bijgebracht ten bate van hem ter harte gaande Oostersche studiën.

De aanbieding geschiedde, op verzoek, op niet-officieele wijze, bij monde van den heer Idenburg.

Bevorderd. De kapitein der inf. van het O.-I. leger, G. I. Sieburgh, thans met verlof hier te lande, is benoemd tot majoor. — De kapitein van den gen. staf J. A. van Helsdingen, gedetacheerd van het O.-I. leger als leeraar bij de Hoogere Krijgsschool te 's-Gravenhage, is bevorderd tot majoor.

Causerie over de Bataklanden. Voor het Ned.-Indon. Verbond te 's-Gravenhage heeft den 8en dezer de heer S. Soetan Melajoe een causerie gehouden over de Bataklanden. (Kort verslag in *Vaderl.* 9 Febr. Avondbl. C.).

De vulkaan Merapi op Sumatra gelijktijdig in werking. Solo, 12 Febr. (Aneta). De Merapi vertoont sterk verhoogde werking. De temperatuur aan de Westzijde is 600 graden. Hoewel het rommelen zeer sterk is, bestaat er geen directe reden tot ongerustheid.

Padang Pandjang, 12 Febr. (Aneta). Een hevige aschregen daalt uit den Merapi neer.

Groote brand te Soerabaja. Soerabaja, 10 Febr. (Aneta). De kapok-goedang van het Soerabaja Veem te Tandjong Perak is afgebrand. Voorloopig is de schade op drie ton geraamd.

Vechtpartij te Tandjong Priok. Batavia, 10 Febr. (Aneta). Op de passar te Tandjong Priok zijn 500 Timoreezen, Padangsche en andere schepelingen aan het vechten geraakt. 25 werden gearresteerd. Acht werden er licht, twee zwaar gewond. De oorzaak van de vechtpartij is, dat een Timorees voor f 50 beroofd werd.

Naar Nieuw-Guinea. Soerabaja, 12 Febr. (Aneta). Zeventien communisten uit het Soerabajasche zullen worden geïnterneerd.

Onze taak in Indië. De federatie Den Haag van de

¹⁾ De tekst der Aneta-telegrammen is ontleend aan de *Nieuwe Rott. Ct.*

S.D.A.P. belegt op Woensdag 16 dezer openbare vergadering in de sociëteit De eeniging, Willemstraat. Als spreker zal treden de heer J. Vleming met het onderwerp Onze taak in Ned.-Indië.

Juristen voor Indië. Voor de rechterlijke macht Nederlandsch-Indië kunnen in 1928 een aantal juristen worden uitgezonden, nadat zij zich daartoe door den Minister van Koloniën te aangewezen, vooraf voor eigen rekening ben bekwaamd voor het doctoraal examen het Nederlandsch-Indisch recht.

Inlichtingen verstrekt de 9e Afdeling, derafdeeling AB, van het Ministerie van Koloniën. (Ned. Sts. Ct.).

Aardoliewinningsbedrijf in Ned.-Indië. Den dezer heeft Ir. H. Steggewentz voor de Bouwkundige Vereeniging te Delft een voordracht gehouden: „Eenige grepen uit de praktijk van het aardoliewinningsbedrijf in Ned.-Indië”. (Overzicht in *Vaderl.* 9 Febr. Avondbl. C.).

Adviseur voor de Decentralisatie. Batavia, 14 Febr. (Aneta). Mr. A. B. Cohen Stuart, secretaris van den Volksraad, is benoemd tot adviseur voor de decentralisatie, als opvolger van Jongseneel.

Een studiereis naar Indië. Prof. Dr. L. P. le G. de Bussy, directeur van de afdeling Handelsmuseum van het Koninklijk Koloniaal Instituut te Amsterdam, zal 25 Maart a.s. vanuit Genua met de „P. C. Hoop” een reis van ongeveer zes maanden naar Indië maken. Dr. De Bussy maakt de reis op uitnodiging van het plantarisch comité te Medan ten opzichte van Sumatra's Oostkust, meer in het bijzonder in Deli, na te gade de veranderingen op het gebied der Delische tabakscultuur. Tevens zal dr. De Bussy een bezoek brengen aan het Proefstation te Medan, waarvan hij directeur was vóór zijn 1917, repatriëerde.

De Raad van Beheer van het Koloniaal Instituut gaf Dr. De Bussy tevens de opdracht deze reis materiaal te verzamelen voor museum en de wetenschappelijke verzamelingen van de afdeling Handelsmuseum van het Instituut. Bovendien zal dr. De Bussy zijn verblijf ter Oostkust benutten om nieuwe relaties te zoeken en bestaande relaties van planterswereld met het Instituut nauwer te halen.

J. H. Doeve †. Soerabaja, 14 Febr. (Aneta). Alhier is overleden de heer J. H. Doeve, resident van Kediri.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisnijverheid

Wat er ter Behartiging der Ind. Kunstnijverheid kan worden gedaan.

In aansluiting met hetgeen wij in ons blad 3 dezer hier van „gezaghebbende zijde” weergaven over „het Toerisme op Bali en den achteruitgang van de Kunstnijverheid”, laten wij thans een overzicht volgen, dat de hr. P. A. J. Moojen ons toestel naar aanleiding dezer belangrijke aangelegenheden.

Wij stelden de vraag: „Wat kan, naar uw oordeel, de oorzaak dier achteruitgang zijn?” Het antwoord van dezen deskundige, specialtrefende Zuid-Bali, luidde:

„Door de invoering van verschillende maatregelen, welke een uitvloeisel waren van onze vestiging aldaar, ging het den inheemschen vereenigings van ambachtslieden en kunstnijvereren aan de noodige belangstelling en steun van overheidswege ontbreken. Het gevolg was, dat deze vereenigingen, welke zich, in den Ind. Vorstentijd, in daadwerkelijke behartiging en daardoor ook grooten mochten verheugen, grootendeels uiteenvielen, een opleiding van jongelieden tot bekwaame krachten steeds meer op den achtergrond geraakte.

Wat valt, uws inziens, daartegen te doen? „Toen na de groote aardbeving van begin 1900 plannen werden voorgesteld voor den wederopbouw der Balische monumenten, werd ook het vraagstuk der gilden (*sekehé's*) onder het oog gezien, en overleg en samenwerking met Resident van Steengedrukt werd aan de Regeering in overweging gegeven op doeltreffende wijze de plaats der vroegere gilden bij de behartiging en bevordering der Balische kunst in te nemen.”

Dames-Kapsalon „Marcel”

SPECIALE MASSAGE-INRICHTING
MANICURE

TARIEVEN	
Wasschen, Ond.	f 1.25
Onduleeren	f 0.75
Wasschen	f 0.75
Wasschen, Ond. p. abn.	f 10.—
Wasschen, Knippen, Ond.	f 1.75
Massage	f 1.—
Manicure	f 0.75

NOODIGEN U BELEEFD TOT EEN BEZOEK UIT
W. M. HENKELMAN & MIEN VAN ES
AAN VAN NECKLAAN 19, RIJSWIJK (Z.-H.)

„Hoe zit dit voorstel in goede aarde?”
De Regeering, onder G. G. van Limburg Stirum, als bewijs, dat zij in beginsel genezen was weder-oprichting en het voortbestaan dier verenigingen van ambachtslieden en kunstnijveren te voren, voorloopig een som van f 5000.— beschikbaar werd er toen gedaan?

Daarop werden door mij plannen beraamd met toenmaligen Assistent-resident van Zuid-Bali, heer *Couvreur*. Daar ik verwachtte, dat, indien van bepaalde heerediensten vrijstelling kon worden verleend, voor den arbeid aan *poera's*, spoedig voldoende werkkrachten zouden verkrijgen, schenen de bezwaren voor de wederoprichting van de vereenigingen van timmerlieden en slaars toen gering. Moeilijker, juist door het tekort aan voldoende werkkapitaal, was de reorganisatie van de gilden der kunstnijveren. En juist vroegen dringend om regeling:

door de toenemende vraag er naar van toenmaligen Assistent-resident van Zuid-Bali, heer *Couvreur*, waarbij een Balisch Hoofd aanwezig werd dan ook besloten: dat een fonds zou worden gevormd, groot f 5000.—; dat dit fonds zou dienen tot het oprichten van werkplaatsen in Den Pasar (Badoeng) en Karangasem en dat het landschap Karangasem zelf de vereenigingen zou bekostigen;

dat het resterende geld als werkkapitaal zou worden gebruikt; dat voor iedere werkplaats een commissie van deskundigen (*goeroe's* uit de Balische Kunstnijveren) zouden worden gekozen tot het beoordeelen van vervaardigde kunstvoorwerpen; dat de goedgekeurde stukken van een daarvoor te stellen stempel zouden worden voorzien;

dat, om tot eenheid van organisatie te geraken, de leden dier commissies een *Centraal Comité* zou worden benoemd. Overwogen werd ook het plan tot het houden van jaarmarkten.

„Waarom zijn deze plannen niet tot uitvoering gekomen?”
„Ik met verlof naar Europa moest, droeg ik de plannen over aan de heer *Soelato*, op, in samenwerking met den Ass.-resident, aan uitvoering dezer plannen zijn volle krachten te wijden.

„Waarom zijn deze plannen niet tot uitvoering gekomen?”
„Ik met verlof naar Europa moest, droeg ik de plannen over aan de heer *Soelato*, op, in samenwerking met den Ass.-resident, aan uitvoering dezer plannen zijn volle krachten te wijden.

„Waarom zijn deze plannen niet tot uitvoering gekomen?”
„Ik met verlof naar Europa moest, droeg ik de plannen over aan de heer *Soelato*, op, in samenwerking met den Ass.-resident, aan uitvoering dezer plannen zijn volle krachten te wijden.

„Waarom zijn deze plannen niet tot uitvoering gekomen?”
„Ik met verlof naar Europa moest, droeg ik de plannen over aan de heer *Soelato*, op, in samenwerking met den Ass.-resident, aan uitvoering dezer plannen zijn volle krachten te wijden.

„Waarom zijn deze plannen niet tot uitvoering gekomen?”
„Ik met verlof naar Europa moest, droeg ik de plannen over aan de heer *Soelato*, op, in samenwerking met den Ass.-resident, aan uitvoering dezer plannen zijn volle krachten te wijden.

„Waarom zijn deze plannen niet tot uitvoering gekomen?”
„Ik met verlof naar Europa moest, droeg ik de plannen over aan de heer *Soelato*, op, in samenwerking met den Ass.-resident, aan uitvoering dezer plannen zijn volle krachten te wijden.

„Waarom zijn deze plannen niet tot uitvoering gekomen?”
„Ik met verlof naar Europa moest, droeg ik de plannen over aan de heer *Soelato*, op, in samenwerking met den Ass.-resident, aan uitvoering dezer plannen zijn volle krachten te wijden.

„Heeft U er verder niets meer aan kunnen doen?”
„Ik heb mij moeten bepalen tot het blootleggen dezer toestanden in een rapport, door mij aan den Gouverneur-Generaal ingediend, waarin ik den nadruk legde op het feit, dat voor eene organisatie van een zoo buiten het gewone bestuurswerk vallend, belangrijk volks- en kunst-belang, de leiding niet kan en mag liggen bij niet-bevoegden, die daarenboven telkens, bij iedere bestuurswisseling met weer andere, of in het geheel geen inzichten, de verwarring slechts grooter kunnen maken.”

Voor iederen, eenigszins ingewijde in het huidige ziekteproces van verschillende takken der Indonésische kunstnijverheid is 't duidelijk, dat door den heer Moojen, als daadwerkelijk en uit eigen ervaring ter plaatse in deze zaak warm belangstellend deskundige, hier de vinger op de wondeplek is gelegd.

Op Java o.a. heerscht immers hetzelfde euvel. Om maar één der vele betreuenswaardige voorbeelden te noemen: de kunst van het vroeger alom geroemde rottanvlechten van Singaparna en omstreken dreigt helaas verloren te gaan uit gebrek aan eene, van Regeeringswege gesteunde, blijvende organisatie, onder deskundige, inheemsche leiding en Europeesche aanmoediging en toezicht.

Wij herinneren ons b.v. nog levendig, hoe, in de eerste jaren na hare oprichting, Boeatan pracht-exemplaren van dat wit en zwart geringde vlechtwerk in hare toonkamers te koop bood en daarvoor steeds grage koopers vond; hoe 't door vakmensen, als de gebroeders van Vliet, alhier, om 't hardst werd geroemd; hoe er véél van werd besteld, terwijl er, bij groote tusschenpoozen, slechts weinig van uit de Preanger hierheen kon worden gezonden; hoe verblijvend de voorraad toenam, tijdens dat de heer Coops (de tegenwoordige burgemeester van Bandoeng) er Controleur was, die zich vol toewijding op de bevordering er van toelagde en de stichting van een vlechtschool aldaar bewerkte.

De wereldoorlog verbrak natuurlijk tijdelijk Boeatan's relaties met het Singaparnawerk en toen zij later weder in de gelegenheid kwam die aan te knopen, bleek haar maar al te duidelijk, hoe reeds spoedig na de overplaatsing naar elders van den heer Coops, diens vroeger zoo heilzamen invloed ten deze weder verloren was gegaan, de school opgeheven, de leiding in handen van „onbevoegden” was gekomen, die Japansch vlechtwerk in Singaparna lieten namaken, wat natuurlijk op een mislukking is uitgekomen, zoowel op aesthetisch als op financieel gebied.

Met groote moeite wordt nu in den allerlaatsten tijd getracht, dank zij ook de zeer gewaardeerde medewerking van bevoegde zijde aan de afdeling Nijverheid van het Departement van L. N. en H. te Buitenzorg, om het fijne Singaparna vlechtwerk van vroeger weer te doen aanmaken.

Men kan thans in Boeatan's toonkamers weer mooie Singaparna mandjes vinden, waarbij dan ook de kwaliteitswaardeering door het grif betalen van hoogere prijzen tot uiting moet komen, wil op den duur de aanmaak er van toenemen en verbeteren. Er is daar nog geen export in van beteekenis, terwijl in de plaatselijke vraag daarnaar ruimschoots wordt voorzien door de Inlandsche vlechters, die overal rondtrekken, op geen enkele jaarmarkt ontbreken, er zelfs ongevraagd verschijnen, inderdaad dus verblijvende teekenen van energie vertoonen, daarentegen echter vaak grof en slordig werk afleveren, hetgeen den menschen niet kwalijk te nemen is, daar het groote publiek niet anders dan *goedkoop* werk vraagt. Ook het Europeesch publiek denkt zich, helaas op enkele uitzonderingen na, „Inlandsch” werk synoniem met goedkoop.

Ongetwijfeld is dit de reden, dat het fijne rottan vlechtwerk, waarvan de bewerking langen tijd, naast geoeffende kunstvaardigheid, vordert, en die dus van zelf duur moet zijn, nu bijna niet meer wordt gemaakt. Gelukkig wordt op de Ambachtsschool voor Inlanders te Tasikmalaja, welke in de plaats is gekomen der vroeger daar gevestigde vlechtschool, nog onderricht in vlechten gegeven. Als dit geschiedt door een inheemschen, kunstzinnigen en degelijken vakman en daarbij een organisatie kon tot stand komen, onder stabiele regeeringssteun en onder toezicht van een commissie van deskundigen, die leerlingen met bijzondere begaafdheid voor dit vlechtwerk aan den arbeid kon zetten, zóódat zij de noodige liefhebberij en een goede kostwinning er

DANSSCHOOL „DUINOORD”
De Heer en Mevrouw BROK
ARCHIMEDESSTRAAT 64 - TEL. 37007
DEN HAAG
Gevestigd sedert 1912

Prive-Lessen

voor elken leeftijd, dagelijks en op ieder gewenscht uur a f 2.50 per lesuur; 2 personen f 3.50.
Vanaf heden dagelijks inschrijving van nieuwe leerlingen voor den Voorjaars-Cursus.

MEUBELN
KOOPT U HET VOORDEELIGST BIJ
J. & A. JUNGESCHLÄGER
19 JAN HENDRIKSTRAAT 19
DEN HAAG - TELEFOON 30009
Fabriek: CILLIERSSTRAAT 19-21

WAAROM?
Omdat wij rechtstreeks van uit de fabriek aan publiek leveren. De voorraad is te zien en te koop:

MEUBELMAGAZIJN „DE EIKEL”
19 JAN HENDRIKSTRAAT 19
SPECIAAL INGERICHT VOOR REPATRIEERENDEN

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor Uw GROOTE OPLAGEN, onze prima snelpersen voor die tijdschriften waarbij het vooral op KUNSTDRUK aankomt

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
MET 60 TEEKENINGEN VAN TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boe'd'ra priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
S (N. Roit. Crt.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

HOTEL - RUBRIEK

APELDOORN

Hotel VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
Volledige pensionprijs f 5,— 6286

's-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Centr. verw. Warm- & koud water op de logeerk.

Pension PETRONELLA, G. Reijntstr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etage. t. huur. 531 H. A. LEBBING, Cuisin er

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5620 OOSTERWIK & V. D. LOOR

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5085

HILVERSUM

Pension „PATRIA“ Lindenheuvel 2 Telefoon 2198

ZOMER- EN WINTERVERBLIJF
Aanbevelend, N. J. VAN RANGELROOY

ZEIST

Villa „Eureka“ LAWNTENNISLAAN 6-8 1e klas Familiepension
Stroomend Water - Badkamer - Telefoon 841
Zomer- en Winterverblijf 5411 Mevr. JANSEN

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor 5017
Diners aan huis bezorgd

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen

zooals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (Batavia)

Oudste en modernste Hotel ter plaatse
ZEER BILLIJKE TARIEVEN

tevens in konden krijgen en behouden, dan zou deze tak van kunstnijverheid een zegenrijke vreugde kunnen worden, niet alleen voor de beoefenaars er van, maar evenzeer voor hen, die in het bezit zouden mogen komen van die kunstproducten, in den vorm van dagelijksche gebruiksvoorwerpen.

Zooals wij reeds opmerkten, is dit vlechtwerk één der vele verschillende Indonesische takken van kunstnijverheid, welke zoo noode warme aanmoediging en deskundige bevordering behoeven, om niet, uit gebrek daaraan, op den duur geheel te loor te gaan.

Met groote ingenomenheid lazen wij daarom in de jongste aflevering van „Djawa“ het uitvoerig praeadvies van den heer J. W. Teilers over: „Gemeenschapskunst en Volksontwikkeling in Nederlandsch-Indië“, waarop wij een volgenden keer hopen terug te komen.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Van Oud naar Nieuw.

Het Soer. Hbl. (31 Dec. „Rondom Indië bij de jaarwisseling“, v. L.) acht het voor Ned.-Indië een voorrecht, dat op de jongste vergadering van den Volkenbond Nederland als lid in den Raad is opgenomen, omdat wij er daardoor van verzekerd zijn, dat de belangen van Indië tijdens de behandeling van de geschillen in Oost-Azië in het komende jaar niet in het gedrang zullen geraken. Het is evenzeer een uitnemende gedachte, dat generaal C. J. Pabst, Nederlandsch gezant te Tokio, op doorreis naar Japan Ned.-Indië heeft bezocht en besprekingen met den gouverneur-generaal heeft gehouden, hetgeen Z.Exc. de gelegenheid heeft geschonken zijn kijk op de belangen van Indië te verfrissen. Aangezien echter den laatsten tijd uit vele feiten ten duidelijkste bleek, dat Ned.-Indië is getrokken binnen de internationale agitatiefeer van het Verre Oosten, komt het den heer Van Loo noodzakelijk voor, dat rechtstreeks contact wordt mogelijk gemaakt tusschen den gouverneur-generaal en de Nederlandsche vertegenwoordigers in de rijken rondom den Pacific. Directe voorlichting door de Nederlandsche gezanten is voor den G.-G. van dringend belang geworden. In innig contact en voorzoover mogelijk in samenwerking met de Ned.-Indië omringende landen hebben wij thans ook een internationale taak in het Verre Oosten te vervullen, al ware het slechts voor een doelmatige bestrijding van het communisme.

De heer Z(entgraaff) constateert in het Soer. Hbl. (31 Dec. 3de bl. „Van Oud naar Nieuw“) dat de opinie van de op den voorgrond tredende bewoners van Oost-Java ten opzichte der daden van den nieuwen Landvoogd, over het algemeen gunstig is en beheerscht wordt door vertrouwen. Van den hoogen Buitenzorgschen zetel heeft men een wijd perspectief. Men ziet ietwat uit boven het woelen der groeps- en partijbelangen in het zeer begrensde Indische leven; de horizon is ruimer. Men heeft er een beteren blik op de plaats, welke Ned.-Indië inneemt in het algemeen bestel, en hoe het, naast de eigen beweging, in de universeele beweging is opgenomen. Zoo richt zich van daar het oog naar elders in Azië; naar Britsch-Indië, waar de Brit voor moeilijkheden staat, grooter dan de onze in Indië; naar de Philippijnen, waar het streven naar self-government immer sterker wordt; naar China, als een in vollen brand staand reusachtig gebouwencomplex in de dichtbewoonde Aziatische wijk, eene bedreiging voor allen. Wij mogen van den Landvoogd verwachten, dat hij onze historische positie in Indië zal handhaven. Wij van onze zijde moeten aanvaarden dat onze idealen en verlangens, hoe rechtvaardig en logisch zij mogen zijn, niet tot „het volle pond“ kunnen worden gerealiseerd. Zij zullen wat moeten worden afgeschaafd; zij zullen moeten passen binnen de grenzen der mogelijkheden van het algemeen koloniaal probleem. Laat ons die marge aanvaarden, en trachten „to make the best of it“. De afsterving van 1926 leert ons de vergankelijkheid der dingen, den ondergang van het oude en de opkomst van het nieuwe.

Wij vestigen de aandacht op het Soer. Hbl. (7 Jan. 2de bl. „Het spel in China“, Villanus), het Bat. Nwsbl. (5 en 6 Jan. 2de bl. „Azië“; 7 Jan. „Engeland en China“), De Locomotief (3 Jan. blz. 7 en

AMERICAN HOTEL - AMSTERDAM

Hotel en Café-Restaurant le Rang.

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737 Code 5th Edition A.

17 „Een Japansche persstem“ over generaal en „Japan's bevolking“) en de Java-Bode (5 „Japan en Ned.-Indië“).

De verhouding tot het buitenland. Het Zakenlev

In het rijk voorzien Nieuwjaarsnummer van Locomotief komen van de hand van gezaghebbers personen, artikelen voor over hetgeen er in 1926 voorviel: „De Inlandsche beweging“, „koopkracht der bevolking“, „De scheepvaartverhouding tot het buitenland“, „De bestuursvorming“, „De Vakbeweging“, „De Volksgeest“, „Land en Locale Ressorten“, „De Cultuur en „Het Zakenleven“.

De belangstelling in Amerika voor Indië mr. Clark P. Kuykendall, de Amerikaansche te Batavia — neemt met den dag toe en de nemende belangstelling heeft een zeer reëele Amerika is n.l. in verschillende opzichten afhankelijk van Indische producten. Verschillende Amerikaansche industrieën drijven geheel op artikelen welke uitsluitend uit Ned.-Indië worden afgevoerd, artikelen, welke buiten Indië eenvoudig te krijgen zijn in de kwantiteiten, welke Amerika noodig heeft. De geheele Amerikaansche papierindustrie is afhankelijk van de Indische citroenolie, terwijl ook de kapok alleen op de Indië markt gekocht kan worden. Verder moet Amerika zijn kinine uit Indië betrekken en zijn tabak een deel om van een product als rubber, dat het grootste deel naar Amerika gaat, niet eens spreken.

Groot-Brittannië's handel met Ned.-Indië al een geringen teruggang vertoont in 1926, de industriele en economische positie van het land thans — volgens mr. H. A. N. Bluett, Britsch handelsvertegenwoordiger te Batavia — zoo gunstig dat er bij samenwerking met de Ned.-Indische porteurs, die na vele jaren van ondervinding goede kwaliteit van Britsche goederen hebben waardeeren, alle reden is om aan te nemen, dat de exporten van Engeland naar Ned.-Indië in de toekomst beduidend zullen stijgen.

De kanselier van het Duitsch consulaat-generaal te Batavia, de heer O. H. Witte, zegt over de economische betrekkingen tusschen Duitschland en Indië: In de eerste helft van 1926 beliep de omvang van den Duitschen exporthandel naar Nederland en Ned.-Indië niet minder dan 944 miljoen Reichsmark, hetgeen dus wijst op een Duitschen import gedurende deze periode van 472 miljoen Reichsmark. Uit dit cijfer blijkt zeker wel ten duidelijkste welke zeer groote vorderingen de Deutsche handel in deze landen na den oorlog heeft gemaakt. Het blijkt tevens uit, dat Ned.-Indië een van de belangrijkste afzetgebieden is voor de producten der Deutsche industrie.

De heer Ida, Japansch consul-generaal in Indië, schatte den omvang van den Japansch-Indischen handel gedurende 1926 op f200 miljoen. Er is sedert 1923 een voortdurende gelijkmatige stijging.

De toestand van het zakenleven in Ned.-Indië gedurende 1926 wordt — naar het oordeel van den heer Joh. J. Pootjes, onder-directeur van de Eschto Mij — gekenmerkt door het afwezig blijven grotere faillissementen. Dat de import klaarblijkelijk voor een belangrijk deel een gevolg van de omstandigheid, dat hij zich heeft ingesteld op de verkoop van, welke in 1925 en begin 1926 moesten worden ten gevolge van de hooge rubberprijzen in Buitengewesten. Deze hooge rubberprijzen thans heel wat gezakt en daardoor is ook de mogelijkheid van afname van Europeesche goederen duidend gedaald. Een andere factor, welke op importhandel van invloed is, moet worden genoemd het herstel van de hadjivaart, welke in 1925 in lag. In 1927 vertrekken er weer zeer velen naar het Heilige Land, en ieder die daarheen gaat neemt nu al gauw een bedrag van f 1000.— met zich mee. Deze duizenden guldens zouden, wanneer ze niet naar Mekka en omgeving werden opgemaakt, op Java worden omgezet in importgoederen, waarvan handelaar zijn winsten zou kunnen trekken. Het merkwaardig verschijnsel in den handel noemt den heer Pootjes verder het steeds in betrouwbaarheid en werklust terugloopen van den Chineeschen schenhandel. Overal waar men wil, kan men merken, dat vaders, die hunne zaken met noodelijver hebben opgebouwd, worden vervangen door zoons, die van zaken geen verstand hebben en bovendien niet den waarborg van betrouwbaarheid bieden, welke de oude Chineezzen het vertrouwen

ONROESTBAAR STAAL

Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangetast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen 5043

Het Ideaal voor de Tropen

WONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
Alle Staatwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

den Europeeschen handel in zoo hooge mate zorgden.

De oliepalm.

De heer J. J. van der Laan vertelt in de Deli Crt. van 15 Jan. „De ontwikkeling van de cultures (S. O. K.)” van zijn bezoek aan een paar up to georganiseerde cultuurbedrijven: de H. A. M., de groote Amerikaanse rubber Mij., die gronden van de vroegere N. A. T. M. in Asahan beslag heeft genomen en die zich sedert nog bevestigd heeft uitgebreid, en de Marihat Plantagen Maatschappij in Siantar, waar de schrijver het nieuwe oliepalmbedrijf, met zijn reusachtige fabriek heeft aanschouwen. Ook de cultuur van de oliepalm is typisch voorbeeld van de snelle ontwikkeling van een nieuwe cultuur in Deli. Merkwaardig is al reeds de introductie ervan. Wijlen de heer van der Laan, van de Société financiere, zag heel toevallig een autopanne, nabij Tandjong Morawa, de breedte oprijlaan aldaar beplant met oliepalmen, die hier uit hun Afrikaansche vaderland geïmporteerd waren en die hij daar als de groote leverancier van olie. Teekenend is den levendigen geest en den ondernemingszin van dezen financier, schoot hem direct door het hoofd, dat met die cultures iets te bereiken zou zijn in Afrika. In Afrika legde men zich toen nog niet op de cultuur toe en plukte men alleen de vruchten van de uitgestrekte wildbosschen, waarin de oliepalmen zich zelf voortplantte. Op Java zijn op het oogenblik nog maar een paar oliepalm-ondernemingen in Deli steekt deze nieuwe cultuur de rubber naar de kroon. Marihat produceert rubber, palmolie, en als nevencultuur en tussenplanting in spijt van de daarvan afwijkende opvatting met groot succes, koffie. In Sept. heeft Marihat (administrateur: de heer Von Guerard) haar nieuwe inrichting van Krupp voor de palmolie-erfgoed in bedrijf gesteld. De fabriek is een reusachtig ijzeren gebouw, centraal gebouwd voor den voer van het product van een drietal ondernemingen, daarmee door een uitgebreid spoorwegnet locomotieventracte verbonden. Twee maal worden de groote vruchtentrossen binnengedragen in ijzeren wagens. Zoo'n wagen vol weegt 3000 K.G., hetgeen neerkomt op een gemiddeld gewicht van 25 kilo per vruchttros, terwijl men zelfs exemplaren van 60 kilo en meer heeft gezien. In twee omvangrijke ketels kunnen twee dier wagens vol vruchten gesteriliseerd worden. Na de sterilisatie transporteert een Jacobs ladder de vruchtentrossen naar een hogere verdieping. Daar worden de trossen in bakken, waarin de vruchten worden geslagen. Uit den afslager vallen de vleezige vruchten in een trommelzeef, waarin worden gedaan worden van losse vruchtvliezen, enz. De vruchten bereiken reeds een breedte van 50 m.M. tot 55 m.M. lengte. Een transporteur brengt de vruchten weer omhoog in een ketel, waarin ze opgewarmd door warme lucht verhit worden en door een persing geroerd, om het vruchtvliesch voor de persing goed los te maken, waardoor de olie gemakkelijk uitvloeit. De gestoomde vruchten vervolgens in den eersten perscilinder. Reeds in den eersten druk tot een 200 atmosferen begint de zware donkerbruine olie aan alle kanten onder den cilinder te vloeien via een ijzeren bak onder de persen, door een buis naar een oliereservoir. De tweede cilinder wordt de druk tot 250 atm. gevoerd, waardoor reeds 90 % van alle aanwezige olie uit de vruchten wordt verkregen. Vervolgens wordt de uitgeperste massa in de scheidingstrommel geleid, waar vruchtvliesch en steenen van elkaar gescheiden worden. Het afgescheiden vruchtvliesch wordt weer naar een nevenbatterij van hooge druk gebracht, waar met een gewicht van 350 atm. de laatste olie wordt uitgeperst. Er blijft dan 1 % olie over, dat nog met benzine te extraheren is. De gewonnen olie wordt gekookt en gereinigd. De olie verloopt meerdere reservoirs en gaat ten slotte naar de laatste reiniging naar de filters en de centrifuges, waar de laatste onreinheden worden opgewaardeerd en waaruit de olie voor het verder gebruik te voorschijn treedt als een bruingele, heldere, verzichtige vloeistof. De drijfkracht voor de omvangrijke fabriek ontleent Marihat aan haar eigen waterkrachtcentrales uit de Bah Hapal. De verandering der palmolie geschiedt op Marihat nog steeds in houten vaten van 170 tot 180 L. inhoud. Merkwaardig is weer, dat het in een houtrijk land als Nederlandsch-Indië met nominaal goedkope arbeidskrachten toch nog goedkoop is de vaten van Amerika

VOOR TAXATIE

van Meublaair, bijvoeging van Goederen, of publieken verkoop van geheele Inboedels,

raadplege men den Auctionair:
W. DOP - Tel. 34957 - DEN HAAG

te betrekken. Schr. acht het onwaarschijnlijk dat men toch eertlang dergelijke vaten, evenals tal van andere artikelen, in Indië zal maken, wanneer de economische verhoudingen hier en elders voldoende veranderd zijn om dat mogelijk te maken. Te forceeren is dat niet, ook niet met een doelbewust streven naar Indi s industrialisatie. De meeningen over de toekomst der oliepalmcultuur loopen uiteen. Meende men vroeger dat de palmolie een buitengewoon winstgevend cultuur zou zijn, in latere jaren zijn er pessimisten opgekomen, die daaraan sterk twijfelen. Algemeen heeft men aangenomen, dat de oliepalm een productie aan olie en kernen zou geven van gemiddeld 2000 Kilo per H.A. Die doorsnee wordt nog lang niet bereikt. Op Marihat geven goed geselecteerde jonge aanplanten echter reeds een opbrengst van 2500 Kilo; men hoopt daar zelfs van de beste aanplanten tot 3000 Kilo te oogsten.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Nederland en Indonesië.

Een onderhoud met het Hoofdbestuur van de Vereniging Nederlandsch-Indonesisch Verbond van jongeren Organisaties.

I.

Het is nog niet lang geleden, zoo schrijft men in de „Perniagaan” van 9 Juni 1926, dat in de nieuwsbladen de oprichting werd vermeld van het Nederlandsch-Indonesisch Verbond van Jongeren Organisaties, welke vereniging ten doel heeft den band tusschen Nederland en Indonesië, langs den weg der beschaving, te versterken.

Reeds bij de eerste samenkomst rees het vermoeden, dat het doel van het verbond samenging met de Oedaya-beweging, welke door den bekenden dichter R. M. Noto Soeroto wordt geleid, terwijl de benoemingen van dezen tot eere-voorzitter en van Prins Ario Soerjodiningrat van Djocjarta tot beschermheer der vereniging, met groote instemming werden begroet.

Aangezien de versterking in de toekomst van den band tusschen Nederland en Indonesië, van de zijde der redactie van de „Perniagaan” altijd als een hoogst belangrijk onderwerp is beschouwd, vond de schrijver daarin aanleiding een onderhoud te vragen aan het hoofdbestuur der vereniging, dat op 28 April 1926 op welwillende wijze werd verleend.

De voorzitter begon, ten einde vergissingen te voorkomen, er op te wijzen, dat men het Nederlandsch-Indonesisch Verbond van Jongeren Organisaties niet moest verwarren met het te voren reeds opgerichte Indonesisch Verbond van Studeerenden, dat, zooals bekend, tengevolge van verschil in politiek inzicht bij de leiders, geen samenhang meer had en waarmede geen relaties werden onderhouden.

Het jongste Nederlandsch-Indonesisch Verbond onthoudt zich van de politiek en beschouwt het beschavingswerk als het hoofddoel van de vereniging.

Men wil trachten het daarheen te leiden dat Nederland en Indonesië elkander zullen weten te begrijpen en te eerbiedigen en op die wijze den band tusschen beide groepen in de toekomst versterken.

Op de vraag, welke reden bestond om aan de vereniging den naam van Nederlandsch-Indonesisch Verbond te geven, aangezien het woord Indonesië, waaraan somtijds eene roode en revolutionaire beteekenis wordt gehecht, reeds vele lezers der nieuwsbladen had verbaasd en ontstemd, antwoordde het bestuur dat men niet moest vergeten, dat het woord Indonesië een geografisch begrip is en dat daaronder wordt verstaan eenige groepen eilanden, in tegenstelling met Indië van het vasteland van Azië.

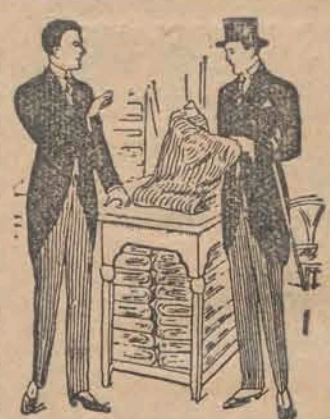
In het woord Indonesië ligt eene breede gedachte opgesloten, welke krachtig de eenheid doet uitkomen en waaraan elke revolutionaire gedachte vreemd is.

Wanneer het woord Indonesië alleen eene geografische beteekenis had, dan zou het zeker weinig worden gebruikt, doch er zijn ook nog andere motieven die tot het geven van dien naam aan het Verbond aanleiding hebben gegeven.

In het tegenwoordige Ned.-Indië kan iedereen eene neiging tot opstandigheid waarnemen.

Men gevoelt er zich niet behagelijk, men is onrustig en de gevoelsgesteldheid is aangedaan.

Het woord Indonesië nu wordt gebruikt door de

Onze RECLAME SERIE
COLBERT-COSTUUMS
naar maat
f 68.-
NIEUWE
VOORJAARS STOFFEN
1927 5000
C. H. ERNENS VALERIUSSTR. 39 DEN HAAG
h. Danckertstraat
TELEFOON 34836

WAAROM

vestigen zich zoovele oud-Indischgasten te Brussel?

OMDAT

het klimaat er veel zachter is; Brussel meer biedt dan welke andere stad in Nederland; vooral omdat de belastingen er veel lager zijn.

VRAAGT

de brochure: „Waar zal ik mij vestigen?” aan het Office „INSULINDE”, 57 Boulevard Botanique, Brussel, het eenigste Nederlandsche bureau in vaste goederen, assurantie's en hypotheeken in België.

Muziekhandel DAJOS BELA
Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.
GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE

Columbia- Odeon, Musica, Linstr�m. Beka- PLATEN en MACHINES		Violen Mandolin. Banjo's, Guitaars Snaren, Onderdeel. Piano Muz.
---	--	--

HUURKOOP SYSTEEM
Speciale machines en verzending voor INDIË.
EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET  TALAGE.

Rijwielhandel P. J. NASSENSTEIN

BACHMANSTRAAT 42 TEL. 17033 DEN HAAG
Verkoop van ALLE merken rijwielen en banden. Moffelen, nikkelen en repareren van rijwielen en motorrijwielen. Reparatien onder GARANTIE. Stallen en onderhoud van rijwielen.

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloni  te bezoeken, neem dan een abonnement op het rijk geillustreerde Maandblad S

Nederlandsch-Indië
Oud en Nieuw

Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij.
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
 DEN HAAG

TELEPHOON
 14427

Wensch gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427.**

C.F.B. SLEÏFFERS
 PRINS HENDRIKSTRAAT
 HOEK VAN DIEMENSTRAAT
 LA HAYE.

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zóóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

KONINKLIJK ZOÖLOGISCH BOTANISCH GENOOTSCHAP

WORDT LID

VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
 BENOORDENHOUTSCHEWEG 2
 TELEFOON 11292 DEN HAAG

**ALS DE RECLAME ONTBREEKT,
 MIST DE ZAAK DE STUWENDE
 KRACHT,
 DIE HAAR HOGER OPVOERT**

nationalisten, met het doel daarmee hun ideaal te bereiken, waarmede de jongeren en de Inlandsche intellectueelen zich hebben verenigd.

Zij zijn dus de Indonesiërs, dat wil zeggen inwoners of inlanders van Indonesië. Zij, die het belang van dat woord voor den inheemschen stam niet begrijpen, zijn óf weinig óf in het geheel niet op de hoogte van de beweging, die gaande is.

Wel is waar is die beweging tegenwoordig slap, doch men kan niet zeggen, dat zij geheel verdwenen is.

Het woord Nederlandsch-Indië willen de jongeren en intellectueelen evenmin meer hooren als het woord inlander, omdat zij als geneesheer, advocaat, ambtenaar, enz. eene hoogeschool-opleiding hebben ontvangen en het bekend is, dat een deel van het Nederlandsche volk den Inlander nog aanziet als een soort menscheneter, als onbeschaafde individuen, als boschmenschen, koppensnellers, enz.

Want wat toch weet een volbloed Nederlander af van Indonesië, of, om een voorbeeld te noemen, van de geschiedenis of van de cultuur op Java?

Aldus is de beweging in Nederland op dit oogenblik, daarbij tevens vaststellende, dat zij geheel in het belang is van Nederland en dat het Nederlandsche standpunt gevaren in zich sluit.

Het kan worden begrepen dat het woord Indonesië in Nederland achterdocht wekt, doch dan dient men daar in dezen rumoerigen tijd en bij het streven om de wederzijdsche verhoudingen te verbeteren toch ook te begrijpen, dat het woord Nederland eveneens achterdocht in het leven roept.

De uitdrukking Nederland voor Indonesië wekt de achterdocht van eenige eeuwen geleden op; die van Indonesië voor Nederland heeft geen reden van bestaan.

(Wordt vervolgd.)

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Wat moet het Bestuur doen in het belang van de bestrijding van het Communisme ter Westkust van Sumatra.

In de „Sinar Sumatra” van 23 Juni 1926 schrijft de persoon, die zich „A. A.” teekent, over dit onderwerp, dat reeds vele wegen aan het Bestuur zijn aangegeven, die tot bestrijding van de communistische beweging ter Westkust van Sumatra konden leiden en dat, als aan de uitingen van de Pers ten deze behoorlijke aandacht wordt geschonken, de dientengevolge te nemen maatregelen zeker tot verlichting van toestanden en verhoudingen aanleiding kunnen geven.

De schrijver geeft den moed niet op, dat het Bestuur niet te veel zal luisteren naar de stem en naar den gedachtengang van de menigte over dit onderwerp, terwijl hij hoopt dat het dieper op de aangelegenheid zal willen ingaan en trachten wil de oorzaken der beweging op de juiste plaats op te sporen.

Hetgeen destijds over de communistische beweging in Painan en Taroesan werd medegedeeld, is nog niet afgedaan en zal hij derhalve daarop nog wel eens moeten terugkomen.

In het zuidelijk gedeelte van die streek heeft de schrijver bevonden dat de bedoelingen der communistische leiders, zooals zij die zich hadden voorgesteld, niet zijn bereikt.

En al mocht men misschien enig resultaat kunnen boeken, dan is dit toch geen gevolg van de gevoerde propaganda, noch van de pogingen om de grondbeginselen der partij ingang te doen vinden.

Naar de meening van den schrijver kan het door de communisten uitgestrooide zaad ter Westkust van Sumatra geen wortel schieten.

Men moge die bewering, als men wil, overmoedig noemen, doch de schrijver kan, na grondig onderzoek van de roode beweging in het door hem bezochte ressort, tot geen andere conclusie komen.

Het feit, dat de roode partij veel volgelingen trekt, heeft niet tot oorzaak dat de organisatie hunne sympathie heeft of dat zij die bijzonder mooi vinden, want het intellectueele peil van het grootste deel dier volgelingen is nog van dien aard dat zij de richting van die partij niet kunnen begrijpen.

Er moeten dus andere redenen bestaan die de aanleiding zijn, dat de communistische partij nog dikwijls op een betrekkelijk groot aantal volgelingen kan wijzen.

Naar de meening van den schrijver is het goed

ONZE VERGROOTINGEN NAAR OUDERE FOTO'S ZIJN IN GEHEEL INDIË BEKEND
 VRAAGT PRIJSOPGAVE BIJ

C. J. L. VERMEULEN
 TOUSSAINTKADE 20 DEN HAAG

daarop de bijzondere aandacht te vestigen. Hij zoekt het succes der roode partij meer in verhouding welke bestaat tusschen de landshoofden en het volk en meer in het bijzonder in hun dagelijkschen omgang met elkander, zoomede in positie, welke die landshoofden innemen.

Welke personen, zoo vraagt hij, zijn in de eerste plaats aangewezen om dagelijks met de bevolking om te gaan?

Zijn het de assistent-demangs, de demangs, troleurs, enz.?

Doch die landsdienaren geven in de praktijk velen en ontvangen rapporten.

Degenen, die wel dagelijks omgaan met de bevolking en hare noden kennen zijn de negorijhoofden. De rol, die zij, in samenwerking met de pengeloos, in de inlandsche samenleving spelen, is gering, in aanmerking genomen den specifiek Menangkabauschen toestand dat de familieleden meerdere gezag van den oom van moederszoon (mamak) erkennen en deze laatste het gezag van den pengeloos.

De pengeloos zijn de ziel van de bevolking aan haar in de eerste plaats verantwoordelijk schuldig.

Deze pengeloos en negorijhoofden zijn echter geen bestuursinstrumenten die alleen moeten dienen voor de inning van de belastinggelden en het geven van bestuursbevelen van hooger autoriteit, doch zij zijn in de eerste plaats de personen, die door de bevolking als „oudsten” zijn aangewezen en in staat worden geacht de verantwoordelijkheid te kunnen dragen van de noden en behoeften van hunner onderhoorigen.

Dat is geen geringe taak en zeker niet wanneer er sprake is van bewegingen onder het volk.

Een geïmporteerde beweging, die in strijd is met de bestaande toestanden, kan in Menangkabau hunne vleugels niet uitslaan, zoolang het negorijhoofd het zijn volk in aanzien staat en door de bevolking, volgens haar eigen wenschen, is gekozen.

Zij, die met de Menangkabausche toestanden bekend zijn, zullen zeker erkennen hoe zwaar de taak van den pengeloos is, ook al wordt hij door het volk bemind en geëerbiedigd.

Wanneer het hem gelukt leiding te geven aan zijne onderhoorigen en hij hun vertrouwen weet te winnen, dan is er geen enkel persoon die de hem gegeven bevelen niet opvolgt, terwijl de praktijk aanwijst, dat als eenmaal het vertrouwen is gewonnen, het opvolgen van gegeven bevelen geen moeilijkheden oplevert.

Negorijhoofden en pengeloos, die de achtung genieten van hun volk, ondervinden geen verzet.

En de bevolking zal zich onder die omstandigheden niet aansluiten bij eene geïmporteerde beweging, die de bestaande orde aantast.

(Wordt vervolgd.)

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht

Vragen des Tijds.

De Febr.-afl. brengt eene beschouwing van Prof. Mr. I. A. Nederburgh, getiteld: „De stijl van de Landvoogd”. Schr. bedoelt hiermede niet ambtelijken stijl, — de zinswendingen en woordenkeuzen, die in het ambtelijke dikwijls met voorliefde worden toegepast hetzij om zekere deftigheid te trachten, hetzij om iets op bijzondere wijze voor te stellen — maar ambts-stijl, zich uitend niet alleen door woordenkeus, doch ook door den inhoud van het gezegde of geschrevene. Van dat standpunt vraagt Prof. N. hoofdzakelijk aandacht voor de rede door den tegenwoordigen Gouverneur-Generaal in den Volksraad uitgesproken bij de aanvaarding zijner waardigheid; z.i. komen in die rede verschillende onvoorzichtig gekozen uitdrukkingen voor die tot misverstand aanleiding hebben gegeven; goede bedoelingen leden onder ongelukkige inkleeding van den stijl, waardoor nadere verklaringsring noodig waren, enz. enz.

Wij begrijpen volkomen — zegt Prof. N. ergens — „dat een man, die gedurende een groot deel van zijn leven zich wijdde aan den dienst van Indië en dit land lief heeft, bij het aanvaarden van zulk een hooie en zware taak behoefte gevoelt uit de volheid zijns harten te spreken, en daarbij niet elk woord angstvallig weegt; maar, gelijk de hooge persoon die hij vertegenwoordigt, door den aard harer roeping genoopt wordt haar persoonlijke neiging te beheerschen en slechts als verpersoonlijking van

REPAREREN **OVENTREKKEN**

PARAPLUIE MAGAZIJN

A. QUERELLE

SCHOOLSTRAAT 10

'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151

Leden van „Oost en West” 5 pCt. korti.

GARAGE JANSEN

WASSENAAR

RIJKSSTRAATWEG, n.b. Viaduct - Tel. KIEVIT 562

BENZINE — Laadstation 3 pompen — **SERVICE**

VERHUUR VAN LUXE AUTO'S

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereniging. Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

SCHOENMAKER BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

KANTOOR-DRUKMACHINES.

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

Staatsgeheel te spreken, zoo is ook haar verwoordiger geroepen die konstitutioneele vorend, waardoor haar eerste en grootste voor zijn eere naam verwierf, te betrachten.”

hetzelfde Nr. publiceert Mr. Dr. H. H. A. van Oosterhoff zijne „Indrukken van Suriname”, waarop — naar we vermoeden — de red. rubriek Suriname nader de aandacht zal geven.

omgeving van Ternate en het Kedaton-museum. — Prof. Dr. A. W. Nieuwenhuis vervolgt zijne beschouwingen over het vraagstuk van Java's bevolkingsaanwas. — Verder bevat dit zeer fraai geïllustreerd Nr. nog een beschrijving van een tocht naar Pangandaran, aan Java's Zuidkust, en bijzonderheden over de „Pinawelangan”, een reusachtig rotsblok in de buurt van Kewangksan (Minahassa), dat bij de bevolking in hoog aanzien staat.

De Indische Gids.

Febr.-afl. opent met een bijdrage van Dr. L. J. van der Waals over het belastingonderzoek in Ned.-Indië, naar aanleiding van een onlangs uitgegeven rapport eener daartoe ingestelde commissie. Schr. vestigt vooral de aandacht op die punten van het rapport welke vergelijkingen mogelijk zijn met Ned.-Indië, waar een dergelijk onderzoek den gang is. Zijne vergelijkingen vallen het voordeel van Ned.-Indië uit!

De Indische Culturen.

Het „Nieuwjaarsnummer” van dit tijdschrift is zeer belangwekkend, niet alleen wat tekst betreft, doch ook in illustratief opzicht, waarbij vooral opvallen de gekleurde reproductie eener schilderij van L. Eland: het uitzaaien der rijstplantjes; een voorstelling van den machtigen Boroboedoor in vogelvlucht, en evenzoo van de modelboerderij „Generaal de Wet” te Lembang.

Hoofdredacteur G. Nypels publiceert het eerste deel van een verhandeling over den „Volkenwopenbepaling en neutraliteit”, waarbij zijn opvattingen en meeningen stelt tegenover die van Prof. Mr. R. Kranenburg.

De tekst bevat o.m. de volgende bijdragen: Overzicht van de dierlijke vijanden van de kapokcultuur op Java, door J. C. van der Meer Mohr (met ill.). — Huisvliegen en hun verband met bemestingswerkzaamheden op ondernemingen, door F. P. Jepson. — Chrysanthemum, door H. J. Wigman (met ill.). — De tuinbouw en de bodem, door J. J. Ochse. — Nieuwe opvattingen nopens de verhouding tusschen werkgevers en werknemers, door Th. C. Geudeker.

J. R. Beversluis geeft het slot zijner beschouwing over „Bosch, hout en boschwezen in Ned.-Indië (naar aanleiding van het verslag van de commissie van het Boschwezen over 1925).”

De Tropische Natuur.

Uit den inhoud der Jan.-afl. Vogelbloemen. III. Rhodoleia Teysmanni Miq. (met ill.), door D. v. L. — Vertakte palmen (met ill.), door J. Beumée. — Iets over Buitenzorgsche vleermuisen (met ill.), door W. C. van Heurn. — Brunfelsia americana L., een fraaie sierheester (met ill.), door F. Steup. — Ikan Soempit (of Schuttervisch) in den Indischen Archipel.

der het opschrift „Indië en de Nederl. Volksgezondheid” geeft Mr. J. J. van Bolhuis een interessant overzicht van eenige aangelegenheden bij de besprekingen over de Ind. begroting 1927 in de Tweede Kamer het meest op den grond zijn getreden.

De Indische Mercur.

No. 6 (9 Febr.): Reisbrieven (vervolg), door Prof. Dr. F. A. F. C. Went (opmerkingen naar aanleiding van het te Tokio gehouden „Panpacifisch Science Congress”). — Het systeem der Indische invoerrechten, door Dr. L. J. van der Waals (antwoord op bedenkingen van den hr. G. J. W. Putman Cramer tegen de door schr. in zijn werk „De Indische invoerrechten” ontwikkelde voorstellen). — Een fenomenale koffie-productie (door de plantage Accaribo, Suriname). — De Indische exportproducten in 1925 (ontleend aan het Alg. Handelsbl.). — Verkeerswezen. — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijkse rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over vezelstoffen, plantenziekten en -plagen, bodemvraagstukken.

Oeday (Opgang).

Nedzakelijke inhoud van het Febr. Nr.: Titeld. Strandgezicht op de Westkust van Celebes. Opgang. Rede, uitgesproken door R. M. Noto Soedarto (vervolg). — De schitterende sawah's van de „Mapaloes” in de Minahassa, door L. H. van der Stoep (met ill.). — Verkorting van den maildienst van Indië, door E. L. K. Schmülling (met ill.). — Nederlandsche baby's, door Mr. C. T. Bertling (met ill.). — Boekbesprekingen.

Encyclopaedie van Ned.-Indië.

Van de bij M. Nijhoff te 's Hage en E. J. Brill te Leiden onder redactie van Prof. C. Spat verschijnende „Aanvullingen en Wijzigingen” op de Encyclopaedie van Ned.-Indië is wederom een afl. uitgegeven, de 14e. Ze bevat het slot van het omvangrijke artikel over de Roomsche-Katholieke Missie, verder onder het hoofd „Belastingen” eene uitvoerige omschrijving van de in 1925 ingestelde Vennootschapsbelasting, eene aanvulling van de artt. Reisgelegenheden en Post-, Telegraaf- en Telefoon-dienst, en een nieuw art. over het Mahayana, den vorm van Boeddhisme, welke in den Archipel het meest verbreid is geweest en waaraan de Boeddh. monumenten te danken zijn.

Oudheidkundig Jaarboek.

De N.R.Ct. van 9 dezer af. (C) bevat het jongste Oudheidkundig Jaarboek o.m. een jubileumpostel van Prof. Dr. N. van der Stoep over het oudheidkundige werk in Nederl.-Indië. Spr. herdenkt de verhandeling uit 1826 van Mr. C. J. C. Reuven „over drie groote steenen van Java, in den jare 1819 uit Java naar de Nederlanden overgezonden” en behandelt daarna een herdenkingsdatum; het is nl. thans 25 jaar geleden dat de systematische verzorging der Ned.-Indische oudheden een onderdeel der Regeeringsverplichting uitgemaakt. Een gouv. besluit van 1901 tot dat doel een ambtelijk orgaan in, de commissie in Ned.-Indië voor Oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera”, later vervangen door de „Oudheidkundigen Dienst” (waarvan de eerste chef was).

Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona.

Afl. 11—12 (Nov.-Dec. '26) van dit tijdschr. opent met het slot eener verhandeling van T. Altona, getiteld „Djati en Hindoes”. Schr. meent in de bekende Adji-Saka legende gegevens te hebben gevonden voor zijne stelling dat de djati inderdaad op Java is geïmporteerd en aangeplant. — F. J. Appelman geeft eene bijdrage „De nieuwe opbrengsttafel voor djaticultuurbosschen, gevolgd door opmerkingen van H. E. Wolff van Wülfling. — Verder de navolgende artt.: Spinnewebziekte bij mahonie en djati (met platen), door Dr. M. Beatrie Schwarz. — Reorganisatie van den Dienst van het Boschwezen, door Prof. A. te Wechel. — Over de wenschelijkheid van jachtpacht op Java, door H. J. V. Sody. — Zelfkosten van djatihout, door Dr. J. R. Beversluis. — Veeweide in 's Lands djatibosschen, door Ir. H. W. Meindersma. — Een commercieel djatibedrijf, door J. A. J. H. Stoutjesdijk.

Jaarboek van het Mijnwezen in Ned.-Indië.

Alg. Landsdrukkerij te 's-Gravenhage is uitgegeven: Jaarboek van het Mijnwezen in Ned.-Indië, 45e jaarg. 1925. Verhandelingen, eerste gedeelte. Het vierde deel der resultaten van door Prof. Dr. A. Brouwer in den Oostelijken Archipel verrichte geologische onderzoekingen, publiceert deze tweede stuk van de uitkomsten zijner onderzoekingen op de Soela-eilanden; het op die eilanden verzamelde fossielen-materiaal wordt beschreven door Dr. P. Kruizinga. Deze bijdragen worden gevolgd door eene beschrijving door Dr. L. F. de Beaufort van in tertiaire afzettingen op Celebes gevonden plantenmateriaal onder handen nemen.

Indië. Geïllustreerd tijdschrift.

Afl. 23 van 2 Febr.) bevat weder een vervolg van de beschouwingen (schr. 's) beschouwingen: Een en ander uit het verleden. Schr. geeft thans een uiteenzetting van de beteekenis der tjandi's en stoepa's. — Kaping en Beeking geeft eene korte beschrijving van de

Indië. Geïllustreerd tijdschrift.

Zending- en Missieperiodieken.

De Opwekker. Dec. '26. Reisindrukken.

Fa. H. M. J. VAN DUIJNE
 HOFLEVERANCIER OPGERICHT No. 1875
 KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN
 TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN
**RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
 VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN**

A. RIETVELD

Mr. TIMMERMAN EN EMBALLEUR
 Emballeeren van Schilderijen en Kunst-
 voorwerpen. Verzending door geheel Europa
 Werk- en Bergplaats: 5963
VAN BYLANDTSTRAAT 27-29 - DEN HAAG - TEL. 32087

door Dr. H. Kraemer. — De Islam in Afrika, door Dr. S. M. Swemer. — De eerste conferentie van Chinese Christenen op Java, door A. J. Blik. — Het Zendingswerk onder de inheemse vrouwen en meisjes (vervolg). — Waarom Mohammedanen Christenen worden, door G. J. Pennings.

De Banier. 23 en 30 Dec. '26. Schetsen uit het leven van Ludwig Ingwer Nommensen, den Apostel der Batakkers (vervolg), door J. H. Hemmers. — Gedachten over de Bestuursreorganisatie (vervolg), door P. M. Hooykaas. — Een praatje over het volksonderwijs op de Karohoogvlakte (in het Nr. van 30 Dec.).

Berichten uit de Heidenwereld. Reisdrukken (uit Suriname), door H. Steinberg (vervolg).

Annalen van het Missiehuis te Tilburg. Febr. '27. Onze nieuwe Missie op Java (met kaartjes). — Uit Tanimbar, door Pr. J. Tubbing. — Zilveren professiefeest op Celebes. Schrijven van Mgr. W. Panis, Apost. Prefect. (met ill.).

Nederlandsch Zendingsblad. Febr. '27. Titelplaat: Het ciseleeren van koperen vazen (Java). — De rijtschuur der gemeente Sidiardjo (met ill.), door J. Wieggers. — Conferentie van Chinese Christenen, door A. J. Blik. — Een dienstreis op Jappen (Nieuw-Guinea), door P. J. Grondel (met ill.).

De Indische Boerderij.

Het zoowel wat tekst als wat illustratie betreft interessante Kerstnummer (4e jaarg. No. 13) van dit tijdschrift voor klein land- en tuinbouw, enz. (hoofdredacteur Dr. B. Vrijburg) bevat o.m. de volgende bijdragen: De Gouvernements-zaadtuin „Mocara” te Tjomas, Buitenzorg. — Lange en korte dagen in verband met den plantengroei. — Een nuttige instelling in Indië (nl. het Diergeneeskundig Laboratorium te Buitenzorg). — De boerderij Tegalsarie van den heer Van Balgooy. — De vruchtenkweker in de Ommelanden van Batavia. — Over wilde honden (Jav. adjag of wawar) en boschbewoners.

Korte Berichten voor Landb., Nijverh. en Handel.

Uit den inhoud van Nr. 1 (7 Jan. '27). Djeloe-toeng-winning in Ned.-Indië (toenemende belangstelling, voornamelijk van Amerikaansche zijde, in verband met de kauw-gom-industrie). — De koffiecultuur in Celebes. — Overzicht van den uitvoer van een aantal der voornaamste producten uit de belangrijkste havens der Buitengewesten naar Java en Madoera over het derde kwartaal 1926. — Prijzen en indexcijfers in Ned.-Indië. 1926, No. 11.

De Indische Verlofganger.

Behalve het jaarverslag over 1926 der Vereeniging van Indische Verlofgangers, bevat het Nr. van 11 Febr. van haar orgaan het vervolg van den tekst van het Reglement op het verlenen van diensttijd-pensioenen en onderstanden aan de Europ. officieren van het N.-I. leger. — C. Vis-Jansen van Raay schrijft over „Professor Reinwardt's bezoek (in 1821) aan de Timoreesche vorsten”. — Verder o.m. weder een artikelje over Indische curiosa. (Kunstvoorwerpen met Islamitische motieven).

Adresboek ambt. en off. met verlof.

Het adresboek van alle in Europa verblijfhoudende Oost- en West-Indische Ambtenaren en Officieren, volgens officieele gegevens samengesteld door J. J. H. Buijs, Adjunct-Commies bij het Departement van Koloniën (Uitgave van het Nederl. Instituut voor Handelsvoorlichting te Scheveningen, Neptunusstraat 59, telef. 53525), zal binnenkort weer verschijnen.

Oude impressies uit Zuid-Celebes, door Fakir. (Eigen Haard, 5 Febr. '27).

De Nederlandsch-Indische leeningpolitiek (slot), door Mr. L. J. A. Trip. (In- en Uitvoer, 7 Febr. '27).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. No. 2. 8 Jan. 1927. (Bureau voor de Volkslectuur te Weltevreden. Afd. Pers).

Handleiding voor de herkenning en bestrijding van de ziekten van Deli-tabak, door Dr. S. C. J. Jochems. (Meded. Deli Proefstation. 2e Serie, No. 43).

Het huidige Negerhollandsch (teksten en woordenlijst), door J. P. B. de Josselin de Jong. Verhandelingen der Kon. Akad. v. Wetensch., afd. Letterkunde, N. R. dl. 26, No. 1).

Onderzoek van de credietwaardigheid van lee-

OPTICIEN - C. A. VAN MONSJOU
 VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

I BESCHERMT UW OOGEN MET

ZEISS-PUNKTALGLAZEN

ners van volkscredietbanken, door Dr. C. L. Doorn. — Het pandhuis in het dagelijksch leven. Ondervindingen bij de passerbanken, door J. J. Lobato. (Blaadje voor het Volkscredietwezen. D. 1926).

Suriname.

Het „stiefkind” heeft eindelijk de groote pers Nederland veroverd. Wij herinneren ons periode waarin de belangstelling voor deze kolonie zoo groot is geweest als nu. De belangrijke artikelen in de groote bladen volgen elkaar op het een wedstrijd in belangstelling geldt. Dat is zeer verblijvend verschijnsel. Ook het aantal langstellende bezoekers van de kolonie neemt en allen komen in hunne geschriften daarin op een dat Suriname een toekomst heeft, wanneer regeering een anderen weg inslaat dan den tot ver gevolgen. De regeering heeft zich daartoe reid verklaard. Wij vinden het jammer dat de minister van Koloniën in zijne Memorie van Antwoorzake de Surinaamsche begroting voor 1927 uitvoering der voorstellen van den heer Pytters wil overlaten aan het particulier initiatief. Die uitvoering ligt o.i. geheel op den weg van de regeering. Het welslagen van die voorstellen zou een krachtig middel zijn om den particulieren ondernemingsgeest aan te wakkeren. De heer Pyttersen heeft juist aangetoond, dat men, in een land met geringe eigen bevolking menschelijke arbeidskracht zoo mogelijk moet vervangen door mechanische krachten. De industrie heeft in de laatste jaren reuzenvoortgang gemaakt; de verbeteringen volgen elkaar snel op en overal worden proeven genomen. Het in Suriname tot nieuwe landbouwondernemingen dan moet daarbij niet de oude sleur gevolgd worden. Men zou een heel eind op den goeden weg geweest zijn als men de ondernemers kon wijzen op goed geslaagde proeven in de nieuwe richting.

De belangstelling van de groote pers is er, regeering is bereid een nieuwen weg in te slaan. Maar hoe staat het met kapitaalkrachtig Nederland? Doet de legende nog altijd opgeld dat in Suriname alles mislukt en dat het geld in ondernemingen gestoken verloren geld is? Men wijst de groote winsten in Oost-Indië behaald, maar telt de miljoenen die verloren zijn vóór men ver was? En hoe groot is het aantal miljoenen in Nederland in het laatste decennium verloren in slecht opgezette ondernemingen en speculaties? Welk deskundige wil met cijfers voor den dag brengen? En daarbij wijzen op de landbouwondernemingen in Suriname die zich staande hebben honden onder zeer ongunstige omstandigheden, zooals die zijn bloot gelegd in de nota van den Ondernemersraad voor Suriname? Het wordt dan tijd, dat kapitaalkrachtig Nederland ernstige studie maakt van de waarde van Suriname en niet van de zaak afmaakt met op niets gegrepen afwijzend gebaar.

Wij spraken boven van de belangstellende bezoekers. Wij kunnen nu wijzer op een nieuwen langstellenden gast, den heer d'Artillact Brill, zent gezant in Venezuela. „De West” van 18 Jan. geeft een verslag van een onderhoud met den gezant, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Suriname is een prachtig land, maar het heeft kapitaal nodig. Liefst Nederlandsch kapitaal, maar ook kapitaal uit het buitenland. De zaken dienen krachtiger te worden aangepakt dan tot dusver veelal geschiedde. Met klein gepruts komt Suriname er niet. Men moet ondernemingen hebben met heerlijk kapitaal, die zich niet door tegenslag stonds uit het veld laten slaan en voldoende zettingskracht hebben.

Wat hij van het land had gezien, gaf hem den indruk, dat Suriname zeker voorwaarden bezit om het kapitaal kunnen aantrekken. De suikerplantages maakten op hem een uitnemenden indruk en he' kwam hem voor, dat het fabrieksbedrijf op de derner leest was geschoeid dan in Venezuela. het binnenland met zijn waardevolle producten balata, hout, goud en de vermoedelijke aanwezigheid van diamanten scheen hem alle belangstelling waard. Daarbij komen uitgestrekte savana's die naar foto's en gegevens welke hij daaromtrent vernam — den indruk maken in doorsnee van een gehalte te zijn dan de Venezolaansche savana's die voldoende aan de hoofdoorwaarde voor verveelt in het groot. Deze zaak heeft thans de aandacht. De gezant had ter zake een bespre-

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hooftzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de atwerking hooftzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het midden klasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

TE KOOP
VILLA'S GEBOUWD
 aan den Nieboerweg, Laan van Poot, Dr. v. Welylaan.

VILLA'S IN AANBOUW
 aan den Waalsdorperweg, van Voorschotenlaan.

VILLA'S NOG TE BOUWEN
 van Bepwaerderweg, van Maudricstraat,
 van Ammerslaan.

Prijzen van f 10.000 tot f 50.000. **Bouw 1e klas.**
 Alle inlichtingen te bekomen:
 J. v. GEMERT & Zn., { Tel. 35350, Valkenboschk. 277.
 { Tel. 35437, Herschelstraat 19.

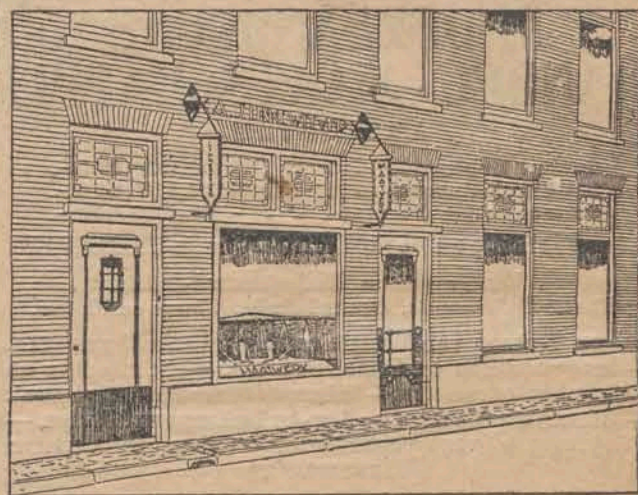
Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische
Cultuur

PRIJS f 0.60 S

N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

P. VAN DEN BERGE
 Bankastraat 4i Tel. 15587 's-Gravenhage
 Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden,
 Gaskachels, Tuin- en Gaslangen,
 Lood- en Zinkwerker. 5289
Groote Reparatie Inrichting

WASCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING
J. M. VAN DEN BERG
 TASMANSTRAAT 15 - 's-GRAVENHAGE 5277
SPECIAL ADRES VOOR INDISCHE FAMILIES

A. J. LINNEWEEVER 5166
 WESTEINDE 32. - OPPER. 1827 - DEN HAAG

JAC. HUIZER 5323
HEEREN
MODEARTIKELEN
 RUIM GESORTEERD
THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865
 Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdags na 12 uur gesloten
 Directeur **A. VAN BOXTEL**
 Correspondentschappen in vele plaatsen.
 Correspondentschap te
 AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
 Telefoon van 9-12 10733
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H.H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.
 Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:
 Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend

ons Gouvernement en zal nu deze aangelegen-
 verder behandelen met de regeering van Vene-
 la. Waarschijnlijk zal dit tengevolge hebben, dat
 deskundige naar Suriname wordt gezonden, ter
 bereiding van verdere stappen.

ook de afzet van Surinaamsch hout heeft de
 belangstelling van den gezant. Een eerste le-
 van paalhout heeft alleszins voldaan. Het
 nemen bestaat nu om door middel van Spaan-
 publicaties krachtig propaganda te maken
 dit uitnemend hout. Bij de havenwerken van
 Paramaribo wordt gebruik gemaakt van cementen
 en. Er zal echter veel paalhout noodig zijn voor
 de havens, als Porto Cabello, La Guaira, enz.
 dit oogenblik bestaat in Venezuela een bijzon-
 voorliefde voor cement. Alles wordt van ce-
 gebouwd, vooral huizen, waardoor de import
 cement uit Europa groote afmetingen heeft
 nemen. In hoeverre echter cementen palen
 havenwerken zullen blijken te voldoen, valt
 af te wachten. Een reactie op die mode is niet
 waarschijnlijk.

Venezuela is een rijk land, dat onder het huidig
 bestuur een hooge vlucht genomen heeft. De
 van dit land aan petroleum grenst aan het
 derbaarlijke. Petroleum komt allerwege voor,
 de Andes tot de Orinoco en nog slechts een
 klein gedeelte daarvan is in exploitatie. Het
 prachtig zijn indien Paramaribo kon worden
 omveerd tot overscheephaven voor Venezuela.
 dit is een mogelijkheid die de heer d'Artillact
 op zijn plezierreisje onder de oogen heeft ge-
 Venezuela heeft een groote import, in de
 jaren nog sterk toegenomen door het toe-
 gebruik van cement. De verschillende
 schepen in de Orinoco-delta zijn echter voor groote
 schepen niet bereikbaar. De goederen moeten
 overgeladen worden op kleinere schepen.

de gezant ons dit vertelde, vielen wij hem
 zins verwonderd in de rede met de vraag:
 waarom zou men heelemaal naar Paramaribo
 Zijn er geen plaatsen dicht bij Venezuela
 die als overscheephaven?

zal ik u uitleggen, antwoordde de heer
 d'Artillact Brill. In Venezuela bestaan de zooge-
 dertig percent additioneele rechten, die ge-
 worden op de goederen, welke uit of door
 landen worden aangevoerd. Aanvankelijk
 deze verhooging van rechten alleen gericht
 de Antillen. Venezuela wilde voorkomen —
 van zijn standpunt daarin geen ongelijk —
 naburige havens als overscheephavens zouden
 doen. Het wilde zooveel mogelijk een eigen
 spvaart bezitten, rechtstreeks. Later zijn de ad-
 ditioneele rechten ook toepasselijk verklaard op de
 schepen. Indien echter de regeering van Venezuela
 magtig kan worden — waartoe ik mijn best wil
 — dat het weinig of geen belang heeft om
 maatregel ook toe te passen tegen de Guya-
 dan zouden de kansen voor Paramaribo om
 overscheephaven te worden belangrijk stijgen. Het
 in hoofdzaak de vraag worden, of de uit-
 van goederen tusschen Venezuela en Suri-
 voldoende kan toenemen, om aan de inter-
 hooten, die de goederen van Suriname
 brengen naar Venezuela, retourvracht te ver-
 en. Dit is uitsluitend een kwestie van toene-
 der handelsbetrekkingen. De uitwisseling van
 Surinaamsch vee en Surinaamsch hout, krijgt in
 band groter beteekenis, terwijl het wellicht
 zal blijken om kapitaal van Venezuela te
 voeren voor ondernemingen in Suriname. De
 vermeldde Surinaamsche boschproducten heb-
 nu reeds de belangstelling aldaar.

het zoover ons onderhoud met den heer d'Artill-
 Brill. Zijn eenigszins vreemd klinkende naam
 in Suriname reeds sedert jaren een goeden
 als Consul-generaal in Argentinië werkte hij
 de oorlogsjaren op sympathieke wijze mede om
 het zenden van een schip met levensmiddelen
 naar Paramaribo voor hongersnood te behoeden. Indien
 hem thans, als gezant in Venezuela, mocht ge-
 en de grootsche plannen te helpen verweze-
 die hij ontvouwde, dat zal hij aan Suriname
 "wezen".

in het *Algemeen Handelsblad* van 4 Februari een
 artikel onder het hoofd: „De toekomst van Suri-
 name”. Samenwerking tusschen de Regeering en
 Ondernemersraad. Het oordeel van Professor
 M. W. F. Treub. Wij ontleenen daaraan het
 volgende:

„Prof. Treub had gegronde redenen te vermoeden, dat de Italiaansche Regeering ernstig wil onderzoeken, of zij een deel van het overschot aan arbeidskrachten, dat Italië heeft, niet in Suriname te werk kan stellen. De vraag is natuurlijk of Italiaansche emigranten zullen kunnen acclimatiseeren. Zij zouden in den kleinen landbouw (als vrije arbeiders) zoowel als in den grooten landbouw (op de plantages) plaatsing kunnen vinden. En Nederland zoo goed als Italië zouden er zeer mee gebaat zijn. Zouden Italianen zich in groote getale in de kolonie vestigen, dan zouden wij natuurlijk moeten opletten, dat wij niet dezelfde moeilijkheden met hen ondervinden als in sommige Zuid-Amerikaansche Staten het geval is. Mussolini schijnt de Italianen in die Staten practisch zoo'n beetje onder zijn jurisdictie te willen houden; daarvan zou natuurlijk bij ons geen sprake mogen en kunnen zijn. De mogelijkheid van hun komst bevat intusschen voor den kleinen en voor den grooten landbouw een zeer belangrijk aspect.”

„De West” van 11 Januari schrijft:
 „Aan de Dutch Guiana Oil Extraction Company (N. V. Nederlandsch Guyana Oliewinning Maatschappij) gevestigd te Paramaribo is, gerekend van 1 Januari 1927 voor den tijd van 5 jaren concessie verleend om ter bereiding van olie, zaden van Krap-paboomen, van de verschillende palmsoorten en van andere boomen en planten te verzamelen op een perceel land, vermoedelijk groot 61.000 H.A. gelegen ten Oosten van de Corantijn”.

Uit „De West” van 14 Januari:
 „Volgens een bericht in de Argosy van Demerara wordt aan de Engelsche zijde van de Boven-Corantijn op dit oogenblik geprospecteerd naar diamant. De vooruitzichten heeten niet ongunstig te zijn. Hetzelfde bericht meldt, dat aan de Hollandsche zijde eveneens een onderzoek naar diamant wordt ingesteld, door een Hollandsche expeditie”.

Het artikel „Exploratie in Suriname” in de „Groene Amsterdammer”, in ons vorig nummer genoemd, is niet van N. J. Kester, maar van C. H. Kesler.

Curaçao.

Scheepvaartbeweging.

In 1926 kwamen 2914 (2129) stoomschepen, metende netto 14.922.334 (10.894.136) M³. en 1359 (1340) zeilschepen, metende 303.829 (258.825) M³. de haven van Curaçao binnen; in het geheel dus 4273 (3469) schepen, metende netto 15.226.163 (11.152.961) M³.

Duurtetoelagen.

De minister heeft zich vereenigd met het in den Kolonialen Raad meegedeelde denkbeeld, om ook den Apostolisch Vicaris der Roomsche geestelijkheid een duurtetoelag te geven. Er zal dan geen ambtenaar meer zijn in Curaçaoschen dienst, die geen duurtetoelag geniet. Hieruit mogen wij afleiden, dat ook de onderwijsinspecteur in dezen toelag begrepen is.

Politie.

Het garnizoen is sinds lang niet meer aangevuld. Bij de politie een tekort. Liefhebbers worden opgeroepen voor tijdelijk agent tweede klasse.
 N.B. Analfabeten komen niet in aanmerking. Kennis van de Nederlandsche taal..... strekt tot aanbeveling!

Gouverneur Brantjes met verlof.

Hetgeen reeds eenigen tijd niet-officieel bekend was, vindt thans officieele bevestiging, n.l. dat Gouverneur Brantjes dezen zomer met 6 maanden verlof "in 's Lands belang" naar Nederland komt.

Protestanten in Curaçao.

Neerlandia doet naar aanleiding van ds. Eybers' vertaling van het Nieuwe Testament in het Papiermentsch (anno 1916) de volgende mededeeling:
 „Prof. dr. L. Knappert, met wien wij over deze zaak correspondeerden, deelde bij deze gelegenheid mede, dat hem uit een brief gebleken was, dat men op St. Eustatius gaarne weer een Nederlandschen predikant zou hebben, iets wat te bevoegder plaatse in gedachten moge worden gehouden. In de tweede

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM.

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 21,117,340.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten.
— Incasseeringen en Financieringen. — Schriftelijke en
Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. — Depositos'.
— Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. —
Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten
Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale
gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor
grote administraties.

W.D. BOS OPTICIEN THOMSONLAAN 47
(BY THOMSONPLEIN)

5255

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken
Safe-Inrichting

5021

R. SCHENZER'S
ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR
PAPAVERTHOF No. 35
DEN HAAG, TEL. 30070

5336

Belast zich met de vakkundige
behandeling van Assurantie
aangelegenheden van elken aard

oud indisch gast
lid der vereeniging oost & west

Om goede zaken te maken
is het noodig goede waar te leveren.
Doch het publiek moet weten dat gij
die levert. Dat bereikt gij alleen door
goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD
VOOR UW

Reclamecampagne.

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië
Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO CARACAS VENEZUELA
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika. 5008

Incasseeringen
Handelsinformaties
Rembours- en
Document.-Credieten

plaats wees de hoogleeraar op een belang, dat het
Alg. Ned. Verbond zich wellicht zou kunnen aan-
trekken. Op Curaçao zingt de protestantsche ge-
meente psalmen, evangelische gezangen en vervol-
g-bundel.

Gaarne had men daar echter opgewekter muziek
in den trant der Engelsche hymnen en liederen. De
liederen van den Protestantenvond mogen in de
Kerk niet gezongen worden. Nederlandsche liederen
als A. D. Lomans toonzetting van Valerius' Gedenk-
klank of Coerts uitgaven zouden daar vermoedelijk
bijzonder welkom zijn."

Wij moeten eerlijk zeggen, dat wij hiervan wel
wat opkeken. Zou een Nederlandsche predikant op
St. Eustatius werkelijk een arbeidsveld en beloning
voor zijn arbeid vinden? Dat Valerius' Gedenkklank
of Coerts uitgaven als kerkzang der Ver. Protes-
tantsche gemeenten op Curaçao bijzonder welkom
zouden zijn,..... moeten wij hooren, voor wij 't ge-
looven.

Stoomvaart op Aruba.

Wij lezen in de *Amigoe*:
„La Union verneemt dat volgens bericht van den
heer Kies, hoofdagent van de K. W. I. M. alhier,
aan den agent op Aruba, geen K. W. I. M.-booten
meer Aruba zullen aandoen tot het opnemen van
passagiers.

De reden van dezen maatregel is, omdat die
schepen, om de haven van Aruba binnen te komen,
f 60.— aan loods- en ankergeld te betalen hebben
en de som van f 300.—, waarvoor de agent aldaar
moest instaan, nauwelijks voldoende is om de on-
kosten te dekken.

Het gevolg zal dus zijn, dat men weer zijn toe-
vlucht zal moeten nemen tot zeilschepen, met al
het ongerief en de ellende daaraan verbonden. Of
de Lago Oil Co. zou zoo welwillend moeten zijn, om
haar stoomschepen, die zoo nu en dan naar Cu-
raçao komen, ter beschikking van het publiek te
stellen.

Hetgeen te hopen is."

Stoomverbinding met de bovenwindsche eilanden.

Een week later schrijft hetzelfde blad:
„Naar wij uit officieele bron vernomen hebben,
heeft na het vergaan van de *Ina Vanterpool*, het Be-
stuur met den eigenaar van de *Georgetown* een con-
tract aangegaan voor drie maanden, ingaande
1 Nov. l.l. In dien tusschentijd zijn door het Bestuur
pogingen aangewend om een maandelijksche stoom-
verbinding tusschen Curaçao en de Bovenwindsche
eilanden tot stand te brengen.

Daarvoor richtte het Bestuur zich tot de Directie
van de *Koninklijke West-Indische Maildienst* en de
Hornlijn, welke vrijwel de eenige maatschappijen
zijn, voor wie het mogelijk zou zijn die verbinding
te onderhouden. De pogingen leverden echter geen
resultaat op. De K. W. I. M. verklaarde dat 't voor
haar niet mogelijk was, terwijl de Horn-lijn voor-
loopig er niet op kon ingaan.

Vooralsnog zal de *Georgetown* den dienst met de
Bovenwindsche eilanden blijven waarnemen, totdat
het aan het Bestuur gelukt zal zijn een betere ver-
binding tot stand te brengen."

New Zealand Shipping Co. Ltd.

De schepen dezer maatschappij zullen Curaçao
niet meer aandoen, daar zij in Colon beter bunke-
ren kunnen. Deze schepen hadden, naar *La Union*
bericht, steeds veel passagiers; zij deden de reis
naar Engeland in 10 of 11 dagen.

De Isla-vloot.

Deze zal in 1927 met 3 tankers van 2300 ton elk
uitgebreid worden, meldt de *Amigoe*.

Koloniale Raad.

Met de aftredende heeren Mr. De la Try Ellis,
B. E. v. d. Veen Zeppenfeldt en Muskus zijn op de
voordracht geplaatst Dr. Arends, Mr. v. d. Veen
Zeppenfeldt en dr. Winkel.

Uit den Verren Vreemde.

Internationaal Congres tegen „koloniale verdrukking
en imperialisme".

In het Egmontspaleis te Brussel hield 9 Febr. het
Internationaal congres tegen koloniale verdruk-
king en imperialisme, dat den volgenden avond
officieel zou worden geopend, een voorvergadering.
Talrijke gedelegeerden uit een vrij groot aantal
landen woonden deze bijeenkomst bij. Het gele-
element was sterk vertegenwoordigd. Het Belgische

socialistische kamerlid, dr. Marteaux, zat de
vergadering voor. De Nederlandsche gedelegeerde
Henriette Roland Holst en Edo Fimmen bleef-
nog niet te zijn gearriveerd. Wel was voor Ne-
derlandsch-Indië Mohammed Hatta, afgevaardigde
de Perhimpoenan Indonesia, aanwezig, terwijl
der de regering van Kanton officieel vertegen-
woordigd is door Hsiung Kwang Suen en de Fran-
sche, Engelsche, Duitse, Amerikaanse, Britsch-
Indische, Egyptische, Zuid-Afrikaansche, Noord-
Afrikaansche, Centraal Amerikaansche, Koreaan-
sche organisaties welke het imperialisme bestrij-
den, vertegenwoordigd zijn. Henri Barbusse en
André Berton zijn reeds te Brussel en zullen
eveneens de werkzaamheden van het congres
wonen. De officieele talen van het congres
Engelsch, Fransch en Duitsch.

Dr. Marteau zette het doel van het congres
een en verklaarde uitdrukkelijk, dat het, in
met wat sommige bladen hebben gemeld, niet
oogt wanorde te stichten, maar de verdrukke-
keren tot elkaar te brengen. Ook de algemeen-
secretaris, Georges Gerard, zeide, dat het con-
gres geen politieke doeleinden nastreeft en
Duitschgezind, noch communistisch wil zijn.
Volgens brachten verscheidene gedelegeerden in
Engelsch, Duitsch, Fransch of Spaansch een
van het volk of een groep, waartoe zij behoort
aan de leden van het congres.

Terwijl wij dit schrijven is het congres in vol-
gang, wij komen er nader op terug.

Een vroegere Hollandsche Kolonie.

Chinsura is een stad in Britsch-Indië, aan
rivier de Hoegli, en zoowat 30 K.M. bovenstroom
van Calcutta. Het was eertijds de voornaamste
Hollandsche vestiging in Bengalen. In 1825 was
het geruimd tegen Britsche vestigingen op Sumatra.
Tegen den muur van de kerk te Chinsura waren
in den Hollandschen tijd de wapenschilden
gebracht van de toenmalige notabelen, die er
gegraven waren of op andere wijze met Chinsura
verband hadden gestaan.

Thans zijn door de goede zorgen van den con-
sular van de Victoria Memorial, Hornington,
wapens gerestaureerd, die op Zondag 9 Decem-
ber l.l. een en ander heeft getoond aan de Neder-
landsche kolonie uit Calcutta, alvorens de borden
den herplaatst in de kerk. Ook de Nederlandsche
consul-generaal was daarbij aanwezig. Later kwamen
de Nederlandsche kolonie, op uitnodiging van
heer Johan van Manen, secretaris van de Asiatic
Society of Bengal, waarvan hij een leider
bijeem om een lezing bij te wonen van den heer
G. Dekkers over de Hollandsche kolonie te Chi-
nura in den ouden tijd.

Per auto van Londen naar Sydney.

Een expeditie met automobielen, welke de ge-
keuring en steun heeft van het departement
overzeeschen handel, is den 10den Februari
Londen vertrokken, teneinde een poging te doen
om dwars over Europa en Azië naar Singapore
rijden, en vandaar den tocht voort te zetten over
eilanden Sumatra en Java, om ten slotte te Sydney
te eindigen. In Australië gaat het van Port Darwin
via Adelaide en Melbourne naar Sydney.

In totaal zal de expeditie een afstand afleggen
van 15500 mijlen; slechts 900 mijlen van de
afstand voeren over zee. Dit zal de langste
tocht zijn, welke ooit is gemaakt.

Slavernij in de Ver. Staten.

In de Staat Mississippi zijn twee blanken, Wel-
Bellus en John Alfred, door een groote jury te
New Orleans in staat van beschuldiging gesteld.
Zij hadden een negergezin van vijf personen ge-
vondig opgelicht, over de grens van Louisiana ge-
dreden en daar den vader van het gezin met zwe-
slagen en bedreigingen gedwongen tot het be-
richten van arbeid, waarvoor zelfs niet betaald
werd. Later hadden de beide blanken de ongehu-
wde familie aan een boer „verkocht" voor \$1000.
Toen de autoriteiten de lucht kregen van de
zaakje liet de koper zijn slaven vrij.

Er schijnen in het Zuiden der Unie niet zeld-
gevallen voor te komen, waarin negers door
„werkgevers" in voordurende schuld, tengevoel-
van voorschotten, worden gehouden, hetgeen
leidt tot een soort slavernij. De arme negers
in zulke gevallen hun schuld of voorschot af-
verdienen."

Nederlandsch op de Zuid-Afrikaansche scholen.
„Gelijk bekend", schrijft het maandblad *Zuid-
Afrikaansche*

Belastingen
(Nederlandsche en Indische)
VAN MAANEN, Oud t. Inspect. Dir. Bel.
P. TADEMA, Gedipl. Accountant
BELASTINGCONSULENTEN.
AMSTERDAM **ROTTERDAM**
Prinsengracht 644 **Boymansstraat 4**
17734 (2 lijnen) **Tel. 10589**
WERKZAAM OVER GEHEEL NEDERLAND

J. VAN BUUREN
APOTHEKER
KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
TEL. 50105

„heeft de Zuid-Afrik. Akademie den 9den 1925 de wenschelijkheid uitgesproken om met oog op de gezonde ontwikkeling van het rijk in de middelbare scholen meer rekening te houden met het Nederlandsch. Zij heeft een onderzoek in de verschillende provincies ingesteld. Rapporten zijn ingekomen uit den Kaap, Natal en de Kaapprovincie. Hieruit blijkt: dat de Vrijstaatsche onderwijsautoriteiten niet de Akademie eens zijn, en dat van de zekere klasse af het Nederlandsch als vak geleidelijk ingevoerd.

dat de onderwijs-autoriteiten in Natal het eens zijn, dat op de Engelsche medium-scholen, op de Afrikaansche medium-scholen Nederlandsch moet worden onderwezen (één vak). Over de vraag of men ook op de Engelsche medium-school en de lagere Afrikaansche medium-school Nederlandsch zou ingevoerd was er geen eenstemmigheid;

dat de toestand in de Kaapprovincie zoo is, dat op de meeste Afrikaansche medium-scholen een zekere hoeveelheid Nederlandsche letters wordt bestudeerd, en oorspronkelijke Afrikaansche taalvormen worden besproken, er belangstelling voor het Nederlandsch bestaat. Het onderwijs-departement meent ook, dat de niet-Afrikaansche sprekende heel weinig inrichten wat Nederlandsch betreft.

het congres der S.A.O.U. te Mosselbaai, 17 1926, nam de Onderwijzers-Unie dit besluit: die oog op die belangrijkheid van Nederlandsch dat die onderwijs van Nederlandse letter- en Afrikaansche sprekende kinders, op die Afrikaansche school verplichtend gemaakt moet worden. M. C. Botha, dr. Cillie, menere Jordaan Rensburg wordt aangesteld als 'n commissie die de hele vraagstuk van Nederlands in die Afrikaansche scholen in te gaan en aan die Hoofdbestuur te rapporteren.

blad voegt hier aan toe: „Met groote belangstelling volgen wij den groei van deze door voortgevoerde Afrikaansche geleide beweging. Ter wille van Afrikaansch zelf is het te wenschen dat zij belangrijker wordt”.

lijk uiteenvallen van China, dan wel om de potentie. Welnu, met die potentie is het precies gegaan zooals ik voorzien en voorspeld heb. Het is de Chinese potentie die de Engelsen smadelijk uit hun concessie in Hang Kau heeft gejaagd en is diezelfde potentie, welke thans feitelijk de groote Mogendheden China's wil oplegt. Het sceptisme van den heer Van Karnebeek was alzo zonder grond. Was de Europeesche diplomatie niet, evenals de heer Van Karnebeek, zoo sceptisch geweest omtrent China's potentie, zoo zouden de gebeurtenissen der laatste maanden hen niet zoo verrast hebben. Deze gebeurtenissen hebben alles in duigen doen vallen wat de sceptische en van China's innerlijke potentie onwetende diplomatie en regeeringen der Mogendheden als vasten toestand hadden aangenomen.

Wat nu aangaat het „uiteenvallen" van China, dit staat nog te bezien, al lijkt het tijdelijk of er een apart Noord- en Zuid-China bestaat.

Als de heer Van Karnebeek beter op de hoogte ware geweest van China's geschiedenis, zou hij geweten hebben, dat deze strijd van oud tegen Noord in China reeds sedert ongeveer 800 jaar aan den gang is geweest en nooit een strijd was van Zuid-Chineesch volk tegen Noord-Chineesch volk, maar van het democratische Chineesche volk tegen een Tartarsche overheersching, van militairistisch-imperialistische aard. In het Haagsch Maandblad kan men er 1 Maart a.s. bijzonderheden over vinden.

Maar al bestond er officieel eens een afgescheiden Zuid-Chineesch rijk (en het Zuidelijke leger is thans immers van een zeer groote potentie gebleken) dan gold nog daarvoor hetgeen ik in mijn Ind. Gen.-lezing heb voorspeld. Vergeet daarbij niet, dat zoowel de peranakan-Chineezers in Indië als de sin kh'ehs allen juist uit Zuid-China afkomstig zijn en dat het voor Nederlandsch-Indië veel gewichtiger wordt als wij met eene Chineseche Regeering in 't nabije Zuiden van China dan in 't verre Noorden te doen hebben.

Nog eens: dat aan China's potentie door diplomaten is getwijfeld, is oorzaak, dat de mogendheden thans volkomen verrast zijn door de gebeurtenissen. Ik heb deze potentie reeds vóór mijn rede in het Ind. Gen., toen ik nog ambtenaar en adviseur voor Chineseche zaken in Indië was, voorspeld.

Ten overvloede zij er nog even aan herinnerd dat, waar onlangs Tsjang Tso Lin verklaard heeft, de Chineseche politiek ten opzichte der vreemdelingen-kwesties (concessies, ex-territorialiteit, enz.) voor Noord- en Zuid-China volkomen dezelfde is. De kwestie Noord-Zuid heeft, wat de potentie aangaat ten opzichte der vreemdelingen, geen invloed.

U dankend voor de plaatsing, met de meeste hoogachting,

Uw Dw., **H. J. F. BOREL.**
Scheveningen, 14 Februari 1927.

zoover Zuid-Afrika. Och, dat toch eens een daad werd verricht om het Nederlandsch onderrijpende vereenvoudiging te doen onderwerpen zijn zooveel lastige hindernissen in onze taal: reeds voor ons; zooveel te meer voor de vreemden in den vreemde.

als een geleerde of een commissie zich tot nemen ervan zet, brengt men 't niet verder dan bevestiging van 't lastige der kwesties en verwerpen van nieuwe geschilpunten of moeilijke

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Amersfoort.
VERSLAG DER JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING DER AFDEELING.

Behalve het geheele afdeelingsbestuur, zijn dertien belangstellende leden aanwezig. De Voorzitter, de Heer E. Roodhuyzen, merkt na opening der vergadering op, dat dit feit hem dankbaar stemt, daar dit een bewijs is van den bloei onzer afdeeling, wier doel: het versterken van den band tusschen het Moederland met Oost- en West-Indië, ten zeerste door deze belangstelling bevorderd wordt.

Met eenige woorden herdenkt de Voorzitter het overlijden van eenige onzer leden gedurende het afgelopen jaar, waarop de aanwezigen zich van hunne zetels verheffen.

Vervolgens doet de Voorzitter mededeeling van de bestuursplannen voor het loopend seizoen, w.o. te vermelden zijn — niet meegerekend de maandelijksche Zaterdagmiddag-causeriën — eene lezing door den Heer T. van Erp over den Borobodoer en de Boeddhistische legenden in de sculpturen van dit bouwwerk, eene excursie naar het Koloniaal Instituut, zoomede eene excursie naar het Scheepvaart Museum te Amsterdam, gepaard aan een bezoek aan den nieuwen mailstoomer P. C. Hooft der Stoomvaart Mij. „Nederland”.

Nadat de aandacht der aanwezigen is gevraagd voor de door den Voorzitter geteekende ledenlijst, waarop thans 107 leden zijn ingeschreven, worden de notulen der vorige jaarvergadering voorgelezen en goedgekeurd en krijgt de Secretaris het woord ter voorlezing van het jaarverslag, waarvoor dezen de dank der vergadering wordt betuigd.

Naar aanleiding van de mededeelingen daarin vermeld nopens de bibliotheek der Afdeeling, geeft de Voorzitter aan den bibliothecaris, den Heer A. F. W. Weyers, gelegenheid mededeeling te doen omtrent den stand van uitleening der boekwerken. Genoemde Heer leest een lijst voor van de sedert zijn optreden uitgeleende werken, waaruit blijkt, dat de belangstelling in onze bibliotheek aanmerkelijk vergroot is. Na een woord van dank voor deze uiteenzetting, constateert de Voorzitter, dat het Bestuur met moed en vertrouwen op den

Ingezonden.

De toestand in China.
Hooggeachte Hoofdredactie,
rubriek „Uit den Verren Vreemde”, van uw nummer, wordt herinnerd aan het debat, dat in 1913 de eer had te hebben in het Indisch Tijdschrift, met Jhr. Mr. Dr. H. A. van Karnebeek, toen Minister van Buitenlandsche Zaken, en de heer van der Meer, die in die rubriek stelt daarin de „helderziendheid” tegenover de mijne. Het is wel toevallig dat een week geleden de drukproeven corrigeerde artikel, dat 1 Maart a.s. in het Haagsch Maandblad verschijnen. De Toestand in China, en waar- bij dezen verwijs. Aan 't slot van dit artikel staat ik — is het niet toevallig? — óók aan bovenstaand debat met Z.E. van Karnebeek.

komt mij voor, dat de geachte schrijver in het Koloniaal Weekblad zich niet recht meer herinnert, dat het toen tusschen mij en den heer Van der Meer eigenlijk ging.

dat n.l. gewezen op een toekomst, waarin China genoeg zou zijn om zijn eischen kracht bij te zetten in de Verhandeling van het Ind. Gen. (Martinus van der Meer, 1913, den Haag), blz. 179—211, waarin het ver- van mijn rede en het debat, staat dat de heer Van der Meer zeide, na de mogelijkheid van een splitsing van China in 2 of 3 rijken te hebben voorzien: „Wanneer nu zoo is, dan moeten wij wel eenigszins voor- zien met dat schrikbeeld van die buitengewone omstandigheden van China” en daarna: „Ik althans gevoel vrij- van ten aanzien daarvan een zeker sceptisme te hebben”, enz.

heer van Karnebeek is door de gebeurtenissen der laatste maanden in China allerminst in het gesteld. Het ging hier niet zoozeer om het moge-

SNELLE OPLEIDING VOOR DE PRACTIJK-DIPLOMA'S BOEKHOUDEN
Speciaal voor Indische Verlofgangers
Spoedopleiding in 6 à 9 maanden
Twee uur les p. week. Lesgeld f 20.- p. mnd.
J. W. AUDIER Jzn.
Gediplomeerd Accountant
Leeraar M.O. Boekhouden
Achterom 68 Telefoon 16423
(één huis vanaf de Passage)
'S-GRAVENHAGE 5305

VERSCHENEN:
ART, RELIGION AND CLOTHES
a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massanet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty.	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Music.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion
9. Schumann: A German Event.	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek is gedrukt op goed papier en keurig gebonden.
Prijs f 4.50.
Aanvragen te richten aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad”, Nobelstraat 20, Den Haag.

JOCHEM's Detective-, Recherche- en Informatie-Bureau
'S-GRAVENHAGE
Toussaintkade 34 Telefoon 31821
AMSTERDAM
Bosboom Toussaintstraat 33 - Telefoon 26091

Onderzoek op elk gebied
Particuliere Informatiën (speciaal zedelijk en moreel gebied), Levensloop van personen, enz.
Verbindingen met alle groote steden der wereld
Relatie: Speciaal eerste klas Families Strengste discretie
Correspondentie Nederl., Duitsch, Engelsch, Fransch, Italiaansch, Russisch en Esperanto. 5312

■■■■ EEN MOOI EN PRACTISCH ■■■■
GESCHENK
IS
MODERNE KOOKKUNST
VAN FRANÇOIS BLOM
GEBONDEN IN LINNEN STEMPELBAND
f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

Haagsch Bemiddel.-Bureau

Groote Marktstraat 23 b.d. Bijenkorf
Den Haag, Telefoon 70358

Bezorgt U al Uw vrouwelijk
Dienstpersoneel v. Den Haag.
Referenties van honderden
1ste Haagsche Families

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS”
VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën
tegen concurrerende prijzen.

N.V. Brandstoffenhandel „DE CENTRALE” SCHEVENINGEN

Tel. 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit
Engelsche-, Belg., Duitsche- en Hollandsche
Brandstoffen,
beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn., Directeur.

ZORG DAT UW RECLAMES
OVERZICHTELIJK
ZIJN. OVERDAAD SCHAADT

Zang, Hygiën. spreken

Declamatie - Ademgymnastiek
Behandeling van spraakgebreken

HENRIETTE J. ALMA

Gewezen assist. van Jeanne van Oldenbarneveldt, Perlin.
Spreekuur DINSDAGS en VRIJDAGS 1 tot 2.

Sweelinckstraat 185 - 's-Gravenhage

Aanbevelingen van H.H. Doktoren.

ingeslagen weg kan voortgaan, waartoe hij de mede-
werking der leden inroept.

De Penningmeesteresse legt vervolgens hare Reke-
ning en Verantwoording van het geldelijk beheer af,
voor welk nauwkeurig en zuinig beheer de Voorzitter
zijn dank betuigt. Nadat de daartoe benoemde commis-
sarissen, Baron H. L. H. van Isselmuden en de Heer
M. S. de Pool, deze rekening en verantwoording had-
den nagezien, besluit de vergadering op voorstel dezer
commissie om het Bestuur voor het geldelijk beheer te
dechargeeren.

Tot afgevaardigde dezer afdeling ter Algemeene Ver-
gadering der Vereeniging wordt benoemd Mr. E. H.
Bergsma en tot diens plaatsvervanger Prof. Mr. G. J.
Nolst Trenité.

Bij de rondvraag vraagt de Heer J. C. E. van Deven-
ter of er bezwaren bestaan, dat er eens eene lezing ge-
houden wordt over de Vereeniging „Het Kartini-Fonds”,
waartoe het lid van de Tweede Kamer Mr. Joekes, te-
vens Secretaris dier Vereeniging, wel bereid zou zijn.
Op deze vraag antwoordt de Voorzitter, dat het bestuur
deze aangelegenheid op zijn eerstvolgende vergadering
zal behandelen.

Nadat eenige aanwezige leden een aantal boekwerken
aan de bibliotheek der afdeling ten geschenke hadden
gegeven, voor welke mildheid de Voorzitter aan de
schenkers en schenkerster den dank der afdeling over-
brengt, wordt de vergadering gesloten.

De Secretaris.

Afdeling Apeldoorn.

VIJF EN TWINTIG JARIG BESTAAN
der afdeling

op Woensdagavond 23 Februari in het Minerva-Theater.

I. Huishoudelijke vergadering om 7 uur in den foyer.

a. Opening, notulen, jaarverslagen, rekening en ver-
antwoording.

b. Aanvulling bestuur. Candidaat zijn gesteld de
H.H. L. R. Wentholt en H. A. Schoonhoven.

c. Candidaten voor het Hoofdbestuur: de heer J. C.
Baars en mej. Mr. H. P. Dijk.

II. Openbare feestvergadering, 8 uur.

Waarop zullen optreden:

Mevr. Tilly Sydon: Klassieke dansen;

de Heer Willem Niestadt, voordrachtskunstenaar.

Entrée voor leden f 0.30, met recht op twee introdu-
cée's ieder à f 0.30; begunstigers f 0.30 (geen recht op
introducee's); alle anderen f 0.70 (plaatselijke belas-
ting niet inbegrepen).

Plaatsbespreken uitsluitend voor de leden op Maan-
dag 21 Februari, alleen op vertoon van kaart.

Op Dinsdag en Woensdag plaatsbespreken als ge-
woon.

De Secretaris,

J. C. BAARS.

Afdeling Amsterdam.

INTIEME INDISCHE KUNSTAVOND??

Een week geleden ontvingen verschillende autoritei-
ten en mindere hoogheden een keurig uitgevoerde uit-
noodiging tot het bijwonen van een intieme Indischen
kunstavond in de groote zaal van het American Hotel
op Woensdag 9 Februari 1927, des avonds 8 uur pre-
cies. Avondtoilet gewenscht.

Van wien deze invitatie uitging en door wien deze
kunstavond georganiseerd was geworden het program-
ma meldde er niets van.

Maar niettegenstaande niemand wist aan wien men
de invitatie te danken had, was de zaal geheel gevuld
met in avondtoilet gekleed publiek.

Nadat tegen 9 uur de „Hawaianband Insulinde” een
paar nummers ten gehore gebracht had, hield de heer
A. B. Noy, die blijkbaar in Indië geweest was (aan zijne
uitlegging bij de lantaarnplaatjes zou men het niet ge-
zegd hebben) zijn openingsrede, waarin hij deed uit-
komen dat hij het was, die dezen kunstavond georga-
niseerd had op verzoek van verschillende vooraan-
staande personen in Indië en hij noemde de namen van
Dr. H. M. Neeb, den Regent van Bandoeng (wiens por-
tret in de zaal prijkte) e.a.

De geachte inleider vertelde ons toen hoe verschrik-
kelijk de kanker-, hoe diep treurig het gesteld was met
de opvoeding der Javaansche meisjes en welk prach-
tig werk Pa van der Steur in Indië deed en doet.

Het publiek in avondtoilet kwam blijkbaar onder den
indruk van al die opgesomde ellende, „maar,” ver-
volgde de geachte spreker, „er is één middel om aan
al die verschrikkelijke dingen tegemoet te komen, en
dat is door veel van een bepaalde theesoort te drinken
in een daarvoor ingerichte speciale pot; die pot, dames
en heeren, zal tegelijkertijd met een monsterverpak-
king van die bepaalde thee, U straks in de zaal ver-
toond worden. Het Hollandsche publiek thee te leeren
zetten in deze pot is het doel van ons streven, van de
verkoop van de thee zal een gedeelte worden afgezon-
derd ter leniging van bovengenoemde nooden.”

Ware schrijver dezes niet de gast geweest van een
der medespelers, die onder het motto liefdadigheid
zijne medewerking had toegezegd, dan zou hij zeker
openlijk geprotesteerd hebben tegen deze z.i. misbrui-

MAX POOL
POSTZEGELHANDEL
KORTE POTEN 25 - DEN HAAG
TELEFOON 16722
INKOOP - VERKOOP
POSTZEGELVEILINGEN

king van liefdadigheids-objekten zoals de Kon-
scholen (waarvan de inleider blijkbaar nooit ge-
had), Pa van der Steur en de kankerbestrijding.
Deze als aanloop te gebruiken voor een theefirma
m.i. minderwaardig.

Het is natuurlijk het goed recht van elke firma,
in zij ook handelt, om dergelijke kunstavonden te
niseeren en haar gasten te verzoeken in avondtoilet
komen. Ik maak mij zelf sterk dat, als het Bureau
de Theecultuur zoo'n avond uitgeschreven had en
leen maar had aangekondigd dat er een thee-film
gedemonstreerd worden, de zaal even zoo goed
zou geweest zijn.

Het camoufleren van den handelsopzet was
een misbruiking van de Indische kunst, en het is
zeker te betreuren dat R. S. Hardjodiringgo zijne
werking daarvoor toegezegd had. Ik heb echter
flauw vermoeden, dat hij ook in de meening ver-
goed werk te doen door zijne artistieke gaven voor
liefdadig doel ter beschikking te stellen.

L. D. PETIT,
Secretaris Afd. Amsterdam

Afdeling 's-Gravenhage.

DE FILM DER BATAAFSCH

Met verwijzing naar de mededeeling in het
Koloniaal Weekblad van 3 Februari 1927 No. 5,
hiermede bericht, dat door het zeer geringe aantal
gekomen aanvragen het Bestuur besloten heeft niet
te gaan tot een tweede filmvoorstelling der Bataafsche
Petroleum-Maatschappij.

Afdeling Nijmegen.

PROGRAMMA VOOR DE MAAND FEBRUARI

Zaterdag 19 Februari 1927. Societeitsmiddag
3-5.30 nam. in Maison Bienen (v.h. Roelofsens),
Stadsgracht 19.

Dinsdag 22 Februari 1927. Lezing met lichtbeelden
door Prof. Dr. G. Gonggrijp, over: „Het economisch
leven van Indië in de oorlogs- en na-oorlogsjaren”
de groote foyer van den Stadschouwburg.

Aanvang 8 uur precies.
De volgende Societeitsmiddag wordt gehouden
Zaterdag 12 Maart in Maison Bienen.

De Secretaris,
GESCHIEDENIS

B. v. d. Berghstraat 74.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

RAMP SUMATRA.

Door het Hoofdcmité tot steun van de slachto-
ver van deze ramp werd een beroep gedaan op de
middelen dezer Vereeniging voor den verkoop van
386-tal photo's van het geteisterde Padang-Pandj
waarvan de opbrengst rechtstreeks zal worden over-
maakt aan het Secretariaat van het Uitvoerend Comitee
te Padang.

Deze photo's zijn verkrijgbaar aan het Secretariaat
van Oost en West, Heulstraat 17, den Haag, ad-
res gemiddeld per stuk.

HH. Secretarissen en Penningmeesters worden
zoo veel nodig, herinnerd aan art. 5 van het Reglement
Reglement der Vereeniging, luidende:

Elk afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór 20 Januari
aan het Hoofdbestuur éene alfabetische naamlijst van
leden van de afdeling op 1 Januari, met vermelding
van ieders contributie of bijdrage en adres, behalve
een opgave van de bestuursleden met vermelding
functie en een opgave van ingestelde commissieleden
vermelding der commissieleden.

Elk Afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 15
Maart aan het H.B.:

a. het verslag over het afgelopen jaar met ver-
melding van den toestand op 31 December van het
jaar en der resultaten welke verkregen zijn door in-
tellingen door de afdeling in het leven geroepen;

b. een geldelijke afrekening;

c. een opgave van onderwerpen welke de afdeling
op de jaarlijksche algemeene vergadering behan-
delt wenscht te zien;

d. een kandidatenlijst, houdende opgave van een
betal candidaten voor de mogelijk voor de afdeling
opvallende plaatsen in het H.B.

P.S. Men gelieve a en b tegelijkertijd toe te zenden.

Van de Redactie.

VACANTIEREIZEN NAAR SURINAME.

De Directie van den Koninklijken West-Indische
Maildienst deelt ons mede, dat de Koninklijke
landsche Stoomboot Maatschappij, evenals vroeger
jaar, besloten heeft tot het invoeren van vacantiereizen
ten in de Suriname Lijn voor het zomerseizoen 1927.

Deze kaarten worden uitgegeven, ten einde de
naamsche jongelieden, die hier te lande studeeren

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

te stellen in de zomervacantie hun familie in
 name te bezoeken.
 kaarten zullen gelden op de volgende booten:
 ss. „Prins Fred. Hendrik”, van Amsterdam 17 Juni,
 te Paramaribo 4 Juli.
 ss. „Nickerie”, van Amsterdam 15 Juli,
 te Paramaribo 1 Aug.
 ss. „Oranje Nassau”, van Amsterdam 12 Aug.,
 te Paramaribo 29 Aug.
 reis: ss. „Commewyne”, van Paramaribo 6 Aug.,
 te Amsterdam 27 Aug.
 ss. „Prins Fred. Hendrik”, van Paramaribo 27 Aug.,
 te Amsterdam 17 Sept.
 ss. „Nickerie”, van Paramaribo 24 Sept.,
 te Amsterdam 15 Oct.

rijzen der vacantiekaarten zullen bedragen:
 Eerste klasse f 800.—
 Tweede klasse f 500.—
 voor heen- en terugreis.

Van het Informatie-Bureau:
STEMD VOOR UITZENDING NAAR NED.-INDIE.
 R. Hijmans, Rechterlijk Ambtenaar, Utrechtsche
 van Rijs, Adj.-accountant, 1e kl. bij den Belas-
 accountantsdienst, Chasséstraat 5 (II) A'dam.
 de Rooij, Administratief ambtenaar bij het Bin-
 landsch Bestuur, Rijsburgerweg 137, Leiden.
 glas, Gouv.-veerarts bij den Burgerlijken Veerart-
 kundigen dienst, A. Numankade, Utrecht.
 Zoonen, Leeraar bij het Openbaar H. O., Jac.
 slaan 11, Bussum.
 van der Walle, Idem als voren, Goudenregenstraat
 's-Gravenhage.
 U. Thierfelder, Gouv.-arts bij den dienst der
 gezondheid, Augustenstr. 94, Rostock i. M.
 H. Kok, Rechterlijk ambtenaar, Spoorlaan 6,
 Hoven.

HENNY & Co.
 Anna Paulownastraat 62a
 DEN HAAG

TEL. { 36910
 31144 } 5381
 EFFECTEN
 PROLONGATIEN
 WISSELZAKEN

INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF.
 Mr. H. Chr. Schmidt, Griffier van den Raad van Justi-
 tie te Padang, p. a. Lissone en Zn.'s Reisbureau, Leid-
 schestraat 5, Amsterdam.
 L. H. G. Peeters, Surveillant bij het Huis van Bewaring
 te Palembang, Vespuccistraat 103, Amsterdam.
 J. O. Bückmann, Gediplomeerd technisch ambtenaar
 2de kl. bij den P.T.T.-dienst, Suezkade 62, 's-Grav-
 enhage.
 G. Oosterink, Onderwijzer der 1ste kl. b. h. O.E.L.O.,
 Doorn (Utrecht).
 Mej. C. S. ten Cate, Commies bij het kantoor voor Volks-
 lectuur en aanverwante aangelegenheden, Vandoeu-
 vres (Genève), Campagne „Le Rossingno”, p.a. J.
 W. Selleger.
 Mevr. A. W. Stutterheim, Ambtenaar op wachtgeld,
 laatstelijk adm. ambtenaar met den persoonlijke
 titel van adj.-referendaris bij den dienst van den
 Mijnbouw, werkzaam bij den Opsporingsdienst, adres
 als van mej. C. S. ten Cate.
 Ir. A. Bos, Ingenieur 2e kl. b. d. S.S. en Tramwegen,
 p.a. Dr. H. Rümke, Mesdagstraat 22 te 's-Gravenhage.
 Mej. J. M. Gijbers, 1e commies bij het Departement van
 Onderwijs en Eeredienst, Copernicusstraat 87, 's-Grav-
 enhage.
 Mej. W. Gijbers, Onderwijzeres der 3de kl. b. h. O. E.
 L. O., Copernicusstraat 87, 's-Gravenhage.
 Mevr. J. B. Tempelman, Onderwijzeres der 2e kl. b. h.
 O.E.L.O., Nunen (bij Eindhoven), na 1 Maart 1927
 p.a. Hotel Pomona, 's-Gravenhage.
 J. H. Westra, Onderwijzer der 1ste kl. b. h. O.E.L.O.,
 Westerbork (Dr.).
 H. C. Corsten, Hulpkeurmeester i. het slachthuis te Pa-
 ramaribo, Admiraal van Gentstraat 60bis, Utrecht.

MET PENSIOEN.
 J. A. Dijkland, Majoor der Intendance, Laan van Meer-
 dervoort 422, 's-Gravenhage.
 D. W. Hardenberg, Luit.-kolonel der Infanterie, Gou-
 denregenstraat 316, 's-Gravenhage.
 J. W. Ebbink, Kolonel der Infanterie, p. a. fa. Dijk-
 stra en Co., Noordeinde 54 te 's-Gravenhage.
 C. E. Nieuwland, Kapitein d. Infantie, Koningsplein
 18, 's-Gravenhage.

Mutatiestaat van 8 tot 15 Februari.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:
 J. de Pauw Gerlings, Ginneken, Prins Hendrik-
 straat 140. f 5
 Gemeindef. Groningen „Huize de Kloosters”, Ver-
 de Heereweg 179. f 5
 de Wed. A. L. Messchaert-Ankersmit, Nijmegen,
 straat 10. f 5
 veldt, Accountant, Nijmegen, van Welderen-
 straat 87. f 5.
 Zending-leraar, Nijmegen, van Peltlaan
 straat 77. f 5.
 Maier, Gep. O.-I. onderwijzeres, Nijmegen, Bar-
 straat 70. f 5.
 A. Koopal, Leeraar N.-I. A. S. Soerabaja, Den
 Weimarstraat 185. f 5
 de Ligt, Administrateur onderng. „Malangsarie”
 Malbaroe (bij Banjoewangi). f 10.
 W. Birnie, Lid der firma Anemaet & Co. te Soe-
 ra. f 6.
 Celosse, Administrateur Onderng. „Soember-
 eng” te Dampit (bij Malang). f 6.
 E. Stok, Administrateur suikeronderng. „Tange-
 Bondowoso (Oost-Java). f 6.

Nieuwe Begunstigers:
 van Doesburg, Nijmegen, St. Canisiussingel 25 Afdeelin-
 gsbestuur te Nijmegen.
Afschrijven:
 S. E. van Nooten, Inspecteur In- en Uitvoerrechten,
 Weltevreden, Schoolweg 7. (Overleden).

Adresveranderingen:
 P. Hoogensteyn, van: Amsterdam, Hoofdweg 120,
 te Palembang, p.a. Ned. Ha-del Mij. f 5.
 Frans, van: Solo, Djebres, naar: Leiden, Hooge
 straat 110. f 5.
 de Jong, Luneau, van: Velp, Beekhuizerlaan 11,
 naar: Djember, Poste restante. f 5.
 Ebbink, Oud-kolonel N.-I. L., van: Padang, naar:
 Haag, p. a. firma Dijkstra & Co., Noordeinde
 straat 75.
 Breslau, Cand. Ind. Ambt., van: Den Haag, Co-
 busstr. 251, naar: Scheveningen, Bossche-
 str. 144.
 G. Dikshoorn, oud dirigeerend Off. v. Gez. 1ste
 kl. L., van: Enghien-l.-ains, naar: Scheve-
 ning, Alkmaarschestraat 15. f 5.
 F. Polderman, van: Pension „Villa Orient” te
 Susanne, naar: Hotel-Pension „Liliana”, Rue des
 bergers te Clarens-Montreux.
 F. C. Robbersen, Leeraar Kol. Landbouwschool te De-
 venter, thans: Brink 66.
 C. W. von Lützow, van: Brus Rue de l'Aqueduc 17,
 naar: 134, Avenue des Combattants te Genval.
 P. J. van der Putten, Technisch Ambt. P.T.T., van: Den
 Haag, Regentesselaan 339, naar: Bandoeng, Hoofd-
 kantoor P.T.T. f 5.
 M. J. Priems, Leeraar Mulo, van: Warnsveld, naar:
 Weltevreden, Dep. van Onderwijs. f 5.
 Mr. G. A. van Schouwen, Voorzitter Landraad, blijft te
 Poerwokerto (Banjoemas). (Rectificatie).
 F. H. Sanders, thans: Gewestelijk Secretaris, van:
 Banka en Onderhoorigheden te Pangkal-Pinang.
 N. van Veen, Radio Techn. Ambt. P.T.T., thans bij het
 Radio-station te Sitoebondo (Oost-Java).
 Rectificatie: Mr. J. A. Schagen van Leeuwen blijft voorl.
 te Amsterdam, Ceintuurbaan 125boven. f 5.

TANDARTS
A. J. M. VAN DER SPRONG
 GEVESTIGD:
LAAN VAN MEERDERVOORT 426
 'S-GRAVENHAGE - TELEPHOON 37465
SPREEKUR:
 ALLE WERKDAGEN VAN 12.30—2.30 UUR
 MAANDAG- EN VRIJDAGAVOND 7—8 UUR
 EN VOLGENS AFSpraak 5413

ELECTRISCHE GEYSERS
 Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos
 Complete Electriche Sanitaire Installatiën
W. G. SCHEERES
 Electro-technisch Bureau 5052
DEN HAAG
 Kantoor en Monsterkamer Hooigracht 1c. Telef. 15170. Magazijn en Werkplaats Laan van Roos en Doorn 9

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER
 ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITHSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325
 5280
 INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
 REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
 RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHEIDINGEN
 VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
 Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland
 Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
 Onze Bureaux tellen onder hare cliënten
 de grootste zaken van Den Haag
 ADVIES f 1.— Contrôle toegestaan ADVIES f 1.—

CITY-THEATER
 TEL. 15854 - VEENSTRAAT 25 - TEL. 15854
HET OVERWELDIGEND SUCCES
 van het ontroerende Filmwerk
DE GROOTE PARADE
 der
 Metro-Goldwyn-Mayer Comp.
DWINGT ONS DIT BUITENGEWONE EN ALLES
OVERTREFFENDE SUCCESWERK tot en met
DONDERDAG 24 FEBRUARI a.s. te VERTOONEN
 De geheele Nederlandsche
 Pers verklaarde eenparig, dat
DE GROOTE PARADE
 een der machtigste en mooiste Films is, die ooit
 werd vervaardigd
DAGELIJKS: MATINEE van 2.15 tot 4.30 uur
SOIREE van 8 tot 11 uur
ALLEEN ZONDAG:
DOORLOPENDE VOORSTELLING v. 2—8.30 uur
 Een gesloten Avondvoorstelling v. 9—11.15 uur
 Cassa's geop. v. 10-7uur - Tel. 15854 en 15855

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPÔT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HJTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a, b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Ontvangen:
 Diverse KROEPOEKS, MIE,
 GOELA-DJAWA, KETAN, zoomede
 LAOS-DJOE-SEREH enz. enz.
 PR. KWALITEITEN - VOORDEELIGE PRIJZEN

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN

doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen, Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamédrukwerk moet er aanlokkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamédrukwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen. **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied. Personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten. **TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN**, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER. **TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan"**, van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248. **LEESZAAL**, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië. **NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING** (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen, die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheden verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis. **BUREAU VOOR ADVIEZEN** op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mr. J. Franco Mendes—Calisch. Spreekuur Donderdagmiddag van 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat Amsterdam, Tel. 22492. Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Koningstr. 10, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost, II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een Inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De thee-cultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk bij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
- Serie III.
- No. 1. Over Bau en zijne bewoners.
 2. Bevoeling in Nederlandsch-Indië.
 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië.
 4. Indische scholen onder de Oost Indische Compagnie.
 5. Nederlanders in Indië.
 - 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Wnd. Vertegenwoordiger in Nederland, Mr. M. J. A. Oostwoud-Wijdenes, Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostkust).

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeebaboe's en Jongens beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel 5024